

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กุลลาบ มัลลิกะมาส. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2519.
- เฉลิม มากนวล. "การวิเคราะห์และเปรียบเทียบนิทานชาดกกับนิทานอีสป." เอกสาร
นิเทศการศึกษา ฉบับที่ 167. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2518.
- เทือก กุสุมา ณ อยุธยา. "เรื่องอ่านเล่นหรือนวนิยายในวรรณคดีไทย." จันทร์เกษม
85 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2511).
- บรรจง นิวาสะบุตร. "ผลการสำรวจความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนสตรีวัด
พลับพลาชัย." รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11-
16 ปี. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2509.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. คู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์
ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 3. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์, 2520.
- _____. "นักเขียนในฐานะผู้ประกอบการศิลป์." ปากกัณฉบับวิพากษ์. พระนคร: สมาคม
นักเขียนแห่งประเทศไทย, 2518.
- เปลื้อง ณ นคร. "การทำหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน." เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง
หนังสือสำหรับเด็ก. พระนคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2516.

แมนมาศ ขวลิศ และ สิริินทร์ ช่าง โชติ. คู่มือบรรณารักษศาสตร์. พระนคร: สำนักพิมพ์
เกษมบรรณกิจ, 2511.

รสา วงศ์ยังอยู่. "เหตุใดคนจึงต้องอ่านหนังสือ." วารสารห้องสมุด. 10 (กันยายน-
ตุลาคม 2509): 289 - 295.

รัฐจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ดวงกมล, 2517.

รัฐจวน อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ. การอ่านและการพิจารณาหนังสือ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2519.

ลำยอง วงสุริยะเกษม. บรรณารักษศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ
การพิมพ์, 2520.

วรณี สุนทรเวช. "ความสนใจและความต้องการในการอ่านของเด็กอายุ 11-16 ปี."
รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11-16 ปี. กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2509.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จงเจริญการพิมพ์, 2521.

สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา. "การทำหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน," เอกสารประกอบ
การสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2516.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. คู่มือแนะนำการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ. พระนคร:
โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2515.

สิทธา พิณีภูวคณ และคณะ. การเขียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2518.

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์มรรย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

เสฐียร โกเศศ. "พระสารประเสริฐที่ข้าพเจ้ารู้จัก." ลายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรม

พระยานริศทรงมีไต่ตอบกับพระสารประเสริฐ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ,

2516: 77 - 85.

_____ . ฮีโคปเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรรการ์พิมพ์, 2507.

วิทยานิพนธ์

ฉัฐมา อสารรัฐ. "การศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ จากวรรณกรรมที่

วัยรุ่นสนใจ." ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ประสานมิตร, 2514.

ปทุม พงษ์สุชาติ. "การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาประวัติศาสตร์ วิทยานิพนธ์

ศึกษาคอนปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ยุพา โชติเกียรติ. "ความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลาย." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิต

วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

วัน สังข์สะอาด. "การสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมวิสามัญ

และอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี." ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2505.

วาสนา วีรฉลิน. "หนังสือประเภทที่เด็กวัยรุ่นสนใจอ่าน." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2503.

อมรา เทศกรณ. "การวิเคราะห์คุณค่าของหนังสืออ่านนอกเวลา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

อรุณศรี กาลัง. "การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดกระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต ยะลา และสงขลา." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2516.

ภาษาอังกฤษ

Books

Adler, Mortimer J. How to Read a Book. New York: Simon and Schester, 1959.

Arbuthnot, May H. and Suther Z. Children and Books. London: Scott Foresman, 1972.

Bacon, Francis, Sir. "Reading." The Home Book of Quotations Classical and Modern. New York: Dodd, Mead, 1967.

Carlsen, Robert G. Books and the Teenage Readers. New York: Harper and Row, 1967.

Daccannay, Fe R. and Bowen J. Techniques and Procedures in Second Language Teaching. Quezon City: Alemar Phoenix Publishing House, Inc., 1963.

Leedy, Paul D. Improve Your Reading. New York: MacGraw-Hill Book, 1956.

Schmidt, Bernard I. and Cosgrove R. and Schick G. Developing Reading Proficiency. Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Mifflin, 1953.

Shores, Louis. Basic Reference Books. Chicago: Ill. American Library Association, 1959.

Spache, George D. and Berg P. The Art of Efficient Reading. New York: McMillan, 1955.

Stefferdud, Alfred. The Wonderful World of Books. Boston: Houghton Mifflin, 1953.

Tooze, Ruth. Your Children Want to Read. Engle Wood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1957.

Articles and Other Materials

Benedict, Simmon E., Jr. "The Introduction and Analysis of the Impact of a Development Reading and Study Skills Program at a Small Secondary School." Dissertation Abstracts International 40 (December 1979): 3037 - A.

Dale, Edgar. "Reading and Related Media." Adult Reading. The Fifty-Fifth Yearbook of the National Society of the Study of Education Part II, ed. Nelson B. Henry, Chicago: The University of Chicago Press, 1956.

- Home, Anna. "Television and its Effect on Children's Reading." School Librarian XVII (March 1969): 18 - 20.
- Johnson, Mortimer S. "The Relation of the Reading Achievement of Children to their Syntactic Maturity and Socio-Economic Status." Dissertation Abstracts International. 40 (June 1980): 6217 - A.
- King, Arthur H. "Notes on Remedial English at Higher Education Level." English Language Teaching. 27 (June 1973): 245.
- Pugh, R. Theresa and Tobin A. "Survey of Specialized Reading Programs in Delaware." Journal of Reading 20 (November 1976): 132 - 137.
- Riden, Sybil M. "The Effects of Environment on Reading Ability of Eight Year-Old Children." The Journal of Education Research 52 (February 1959): 205.
- Singer, Marsha. "A Study Investigating the Relationship between Children's Self-Concept and Reading Achievement." Dissertation Abstracts International 40 (December 1979): 3180-A.
- Stanchfield, Jo M. "Reading Interest of Eight Grade Boys." The Reading Teacher 16 (January 1962): 41 - 44.

ภาคผนวก ก.

ที่โตปเทศค่ากลอน

และแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ทม.0309/ 2524

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12 มกราคม 2524

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

เนื่องด้วย นางนภลัย สุวรรณธาดา นิสิตปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง หิโตปเทศ คำกลอน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ในกรณีนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านประกอบที่สร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นำนิสิตได้เข้าพบเพื่อเรียนชี้แจง รายละเอียดด้วยตนเอง และขอได้โปรดประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านประกอบดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2529986

ที่ ทม.0309/2523

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

24 ธันวาคม 2523

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

เนื่องด้วย นางนภลัย สุวรรณธาดา นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่องฮีโร่ไทยเทศ ค่ำกลอน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ในการนี้ นิสิตจำต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการทำหนังสืออ่านประกอบที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนของโรงเรียนของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นิสิตได้ เข้าพบเพื่อเรียนชี้แจง รายละเอียดด้วยตนเอง และขอคำโปรดพิจารณาอนุมัติให้ นิสิตได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ

บัณฑิตวิทยาลัย หวังอย่างยิ่งในความกรุณาของท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2529986

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มกราคม 2524

นักเรียนที่รักทุกคน

ดิฉันเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยเรื่องฮีโรเปเทศค่ากลอน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น"

หนังสืออ่านประกอบเรื่อง ฮีโรเปเทศค่ากลอน ที่สร้างขึ้นดังกล่าว ดิฉันได้นำมาให้ นักเรียนอ่านในวันนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน ได้คติจากเรื่อง และเพื่อดิฉันจะได้ทราบข้อบกพร่องของหนังสือ และนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี ขอใ้ผลแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลทางวิชาการของนักเรียนครั้งนี้ จงบันดาลให้การเรียนและการสอบของนักเรียนประสบความสำเร็จดังใจปรารถนาทุกประการ

นภลัย สุวรรณธาดา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หีบไตบเทศค้ำกลอน

โดย หนากัลย์ สุวรรณธาดา .

นำเรื่อง

ฮิตไตต์เทศ เดิมเป็นนิทานอินเดีย เขียนเป็นภาษาสันสกฤต ชื่อ บัญจตันตระ ซึ่งหมายความว่า คัมภีร์ 5 เล่ม ปรากฏอยู่ตั้งแต่ประมาณ 1300 ปีมาแล้ว แต่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ฉบับภาษาไทยนั้นแปลมาจากฉบับภาษาอังกฤษ เมื่อพ.ศ. 2459 โดยเสฐียรโกเศศ (พระยาอนุมานราชชน) เป็นผู้แปล และนาคะประทีป (พระสารประเสริฐ) เป็นผู้ช่วยตรวจสอบกับต้นฉบับจากอินเดีย ต่อมาเสฐียรโกเศศ และนาคะประทีป ก็ได้ร่วมงานการประพันธ์ด้วยกันมายาวนาน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีทั่วไป ฮิตไตต์เทศ เป็นการเริ่มต้นการผูกมิตรของนักปราชญ์ไทยทั้งสอง สมดังเนื้อเรื่อง que เริ่มต้นตอนที่หนึ่งคือเรื่อง การผูกมิตร นั้นเอง

ฮิตไตต์เทศ หมายความว่า คำรับและประโยชน์เกื้อกูล (หิต + อุปเทศ) ฉบับที่เสฐียรโกเศศและนาคะประทีปแปลมานั้นมีอยู่ 4 ตอน คือ การผูกมิตร การแก้คดีกรรม สงคราม และ ความสงบ แต่ฉบับที่ข้าพเจ้านำมาเรียบเรียงเป็นคังกลอนนี้ นำมาเพียง 2 ตอนแรก เพื่อให้สมควรแก่เวลาและความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื้อเรื่องฮิตไตต์เทศนั้นคล้ายกับนิทานอีสป คือเป็นนิทานสัตว์แฝงคติธรรม ตัวละครเป็นสัตว์พวกใด เช่น ราชสีห์ โค สุนัขจิ้งจอก เป็นต้น แต่เนื้อเรื่องฮิตไตต์เทศซับซ้อนลึกซึ้งกว่านิทานอีสป มีลักษณะเป็นนิทานซ้อนนิทาน เค็มซ้อนกันอยู่ถึง 8-9 เรื่อง ในตอนเดียว ข้าพเจ้าได้นำมาแยกเป็นช่วง ๆ ให้ซ้อนกันเพียงช่วงละ 2-3 เรื่อง ถึงกระนั้นนักเรียนก็ต้องใช้ความพยายามพอสมควรในอันที่จะจกจำเนื้อเรื่องมิให้สับสนกัน หากจะแยกออกเป็นเรื่องเดี่ยว ๆ มิให้ซ้อนกันเสียเลย ก็จะไม่เสียดและเสียลักษณะสำคัญของฮิตไตต์เทศ

ขอให้นักเรียนอ่านด้วยความเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันก็สังเกตลักษณะคำประพันธ์ศัพท์ สำนวน และคติสอนใจ ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในค่านภาษาไทย และเพิ่มพูนสติปัญญาความคึกในค่านจริยธรรม สมดังความมุ่งหมายของหนังสือนี้

หิโตปเทศคำกลอน

ตอนที่ 1 การผูกมิตร

จากนิทานสันสกฤตประ คิษฐ์ความ
แต่โบราณท่านว่ามีห้าเล่ม
ถึงไทยมีสี่เล่ม เต็มอัตรา
"เสฐียร โภเทศ" แปลจากพาดยอังกฤษ
แต่เด็กอ่านนั้นยากลำบากไป
ใช้ถ้อยคำขรรคมคาภาษาง่าย
หวังบันเทิงใจในสุนทร
หิโตปเทศ แปลความไปตามศัพท์
มีเรื่องการผูกมิตร แตกมิตรไป

จะจับความตามนิทานโบราณไซ
สุนทรภะคือท้าวเจ้านคร
ควยโอรสสี่องค์ที่ทรงรัก
มีลูกเหมือนมีหยัสนัยนา
ไม่มีบุตรหรือบุตรตายเสียคายแท้
แต่มีบุตรสุดเผลอโง่งงาม
อันบุตรก็มีเลี้ยงเพียงหนึ่งน้อย
เคียดดวงเคียดแจ่มพ้านภาพราย
แม่อยู่ในวัยรุ่นครุณรัก
ไร้ปัญญาพาให้มีราศีดาว

หิโตปเทศคำกลอนสุนทรสยาม
กว่าพันสามร้อยปีที่เฝ้ามา
ฉบับเต็มพลัดพรายหลายสาขา
สองสี่ห้าเก้าเห็นแปลเป็นไทย
"นาคะประทีป" ช่วยคิดช่วยแก้ไข
"นภาลัย" จึงทำเป็นคำกลอน
มีมุ่งหมายเพียงทำเป็นคำสอน
จึงคัดตอนยื่นขอพอเข้าใจ
คือกำรับแนะประโยชน์เกื้อกูลให้
สงครามใหญ่และสันติธรรมสี่ตอน

มีเมืองใหญ่ปาฏิหาริย์อนุสรณ์
ทรงทุกขรอนไรสุขทุกเวลา
เหลวไหลหนักไม่นึกใฝ่ศึกษา
แต่ดวงตาเหมือนบอดยอกระหม
ก็เพียงแต่ครั้งหนึ่งซึ่งชื่นชม
พอแม่ตรมใจตนไปจนตาย
ก็ว่าร้อยบุตรเผลอเศร้าใจหาย
แต่ดาวรายร้อยแสงไม่แรงพราว
ทั้งสูงศักดิ์ส่วยเกินคั่งเห็นหวา
คังทองกวาวไรกริ่นลิ้นราคา

.....
ตะโกนว่าข้าจะหักง่าใจก็

ที่ริมฝั่งโขงเข้าป่าวิถี
แก่คนที่เดินทางเป็นรางวัล

สุทธรรศนะ นิ่ง อึ้ง ราว ฟัง คิด

บัณฑิตใจ ใจ ก็มี ปัญญา

วิญญูศรมัน ชัน อาสา

ขอ เวลา สามี กเพียง หก เดือน

พระราชารัฐ ชอบ บอด บัณฑิต

ไ้ ด้ รับ แสง แห่ง ปราชญ์ ฉลาด ไ้ ด้

วิญญูศรมัน ยศ บัณฑิต

พระ โอรส ้วย รุ่ง สุนทร

สิ่ง บัณฑิต ทั้ง หลาย ไ้ หมาย หา

สอน ลูก ข้าง ทั้ง สี่ ไ้ ไซ้ เชื้อ น

ควย ปัญญา ยิ่ง ไ้ ใหญ่ ไ้ ครอบ จะ เหมือน

ปัญญา ไ้ ด้ ไ้ ด้ จะ กล้า ปัญญา ไ้ ด้

อาอาทิกย์ แสง ทอง ไ้ ด้ ไ้ ด้

ลูก เรา ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

จึง สามี ติ นทาน การ ศึกษา

เกลียด วิชา ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

จัก ประ เติม เริ่ม นิทาน " การ ผูก มิตร "

กา ตัว หนึ่ง ฟัง ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

คง เกิด เหตุ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

เห็น นาย พราน หว่า น ขาว ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

นก พิว ราษฎร์ หนึ่ง ฟัง ไ้ ด้ ไ้ ด้

พญานก ทยุ คัย ัง นก ไ้ ด้ ไ้ ด้

เมื่อ อาทิกย์ ุ หัย เริ่ม ไ้ ด้ ไ้ ด้

แต่ เห็น พราน พลัน สล กระทบ ไ้ ด้

ภัย มี อยู่ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

ตา ชาย ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

ก็ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

แม้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

นิทาน เรื่องที่ 1 เลื้อ กับ คน เคน ทาง

พญานก เล่า พลัน ว่า วัน หนึ่ง

ตะ โคน ว่า ข่า จะ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

คน เคน ทาง ลง สย จึง ไ้ ด้ ไ้ ด้

เลื้อ ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

เมื่อ ข่า หน้ มดู เลื้อ ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

พบ ฤา ษี มี ธรรม ทาน สำ แดง

ที่ ริม บึง เลื้อ ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

แก่ คน ที่ เคน ทาง เป็น ราง วัล

จะ เชื้อ ตาม เจ้า ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

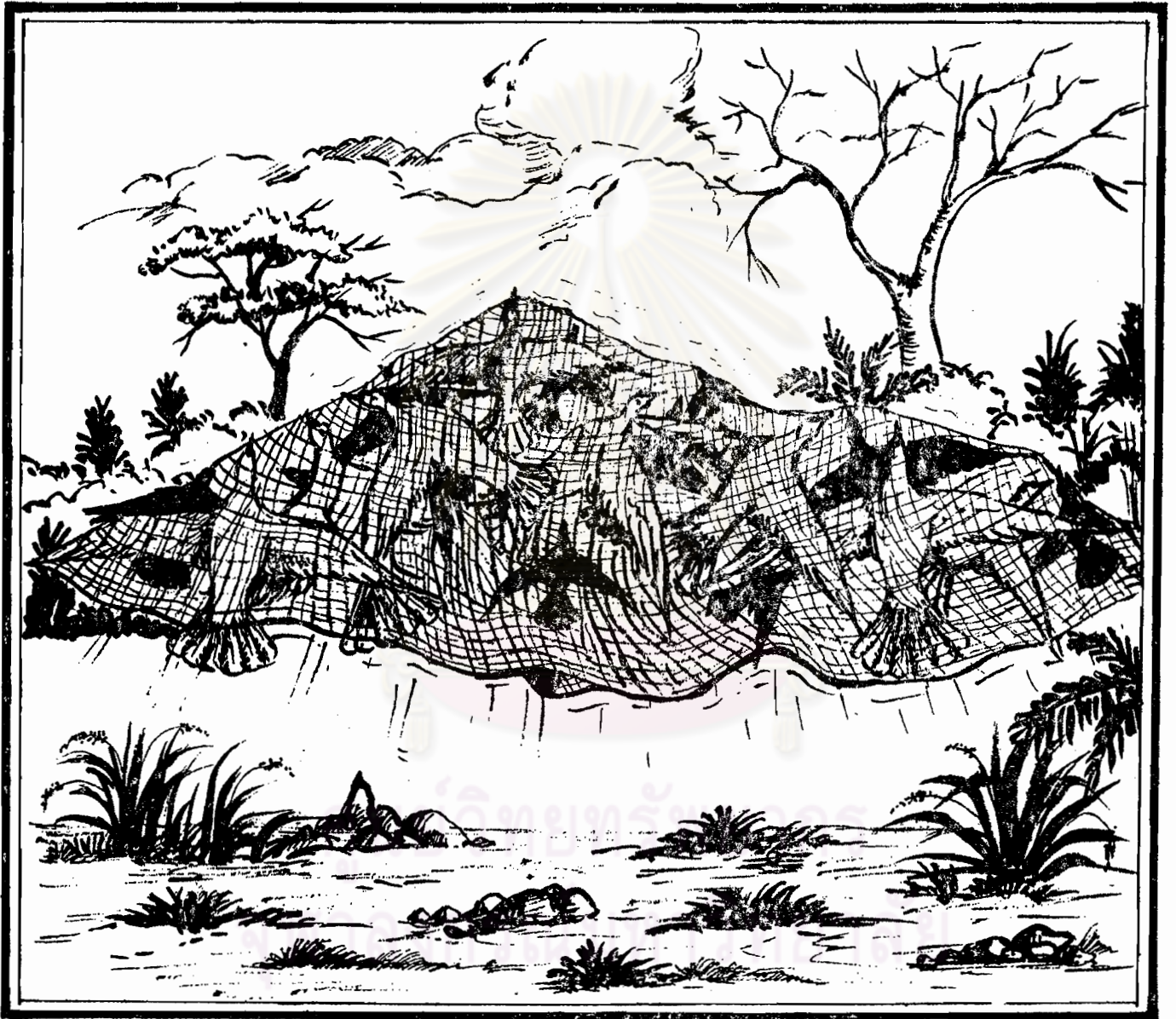
ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้ ไ้ ด้

ถูก เมีย คาย เหมือน บา ป มา ส่า ป แดง

จึง เปลี่ยน แปลง จาก ร้าย กลาย เป็น ดี

สามัคคีมีพลังทุกครั้งไป

จงร่วมมือกันบนสูงทั้งผองเรา

รักษา ธรรมกำจัดตัดตัดหา
 เชิญชวนน้ำสำราญในธารนี้
 ชายเดินทางฝั่งค้ำถั่วจืด
 ตกเป็นเหยื่อเสียร้ายเพราะไม่ตรอง

ท่านมานมาจึงจะให้กำไลศรี
 ชักควีกรอนไต่กำไลทอง
 กระโจนคิดปลักถมจมในหนอง
 เราเฝ้ามองเห็นอยู่จึงรู้ดี

นกได้ฟังวาจาพญานก
 แตนกหนึ่งคือค้ำถั่วค้ำถั่ว
 แม้นกลัวตายไหนดจะหาได้อาหาร
 นกอื่นหิวทาลายพอไต่ยีน
 พญานกบินตามควยความหวัง
 นกชี้หน้าค้ำถั่วค้ำถั่วค้ำถั่ว
 พญานกเค็สอนว่าอย่าลงโทษ
 สามีค้ำถั่วมีพลังทุกครั้งไป
 นกก็พาตาข่ายไปพันหวัง
 พญานกบินหาป่าล่าเนา
 พญาหนูรู้เหตุสมเพชมิตร
 แล้วตักเค็สอนเพื่อนคนผู้พันตาย
 แม้มี่ปีกบินไปในอากาศ
 มัจจุราชกวาดแขนไกลแสนไกล
 พญานกชอบใจกลับไปถิ่น
 นึกครีทหาพญาหนูผู้แบบยล
 พญาหนูอยู่ห่างไม่วางจิต
 ธรรมคาถากาถินหนูเรารู้ทัน

ก็วิตกตรองอยู่กับที่
 อาหารมีตรงหน้าข้าจะกิน
 จะทำการสิ่งใคมีค้ำถั่ว
 ถลาบินจิกข้าวถึงคราวเคราะห์
 ถลาล่วงลงไต่ตาข่ายเกาะ
 หังนี้เพราะนกมันจึงบรรลัย
 มัวแต่โกรธกันเองเก่งตรงไหน
 จงพร้อมใจบินสูงทั้งฝูงเรา
 พันกลดลงพันโทษพัน โฉกเขลา
 สหายเก่าพญาหนูผู้แบบตาย
 ช่วยชีวิตเพื่อนยากก็ตาข่าย
 อันตรายรชบข้างอย่าวางใจ
 มัจจุราชตีแผ่ชดพันหรือไม่วาง
 อยู่ที่หนจตั้งระวังคน
 กาค้ายินไค้กูอยู่แต่คน
 เราสองคนจงเป็นมิตรสนิทกัน
 ขอเป็นมิตรตั้งว่าข้างนำชั้น
 เหมือนนกวางอันเสียท่าแก่หมาพาล

นางสงสารลูกนกวิทน้อย

แมวก้อยก้อยคามาเป็นอาหาร

นิทานเรื่องที่ 2 กวางกับหมาจิ้งจอก

ครันแล้วหนูผู้เฒ่าจึงเล่าว่า	กวางกับกาเป็นเพื่อนรักสมัครสมาน
วันหนึ่งหมาจิ้งจอกออกกระแรวน	เห็นอาหารคือกวางก็วางกล
กล่าววาจาปราศรัยหมายเป็นมิตร	กวางไม่คิดสงสัยจึงไ้ตกลง
แต่กาบงกชไม่เมื่อไ้คยล	ประหลาดคณเร่งเหือนเพื่อนจงฟัง

นิทานเรื่องที่ 2.1 แร้งชรากับแมว

จึงเล่าเรื่องแร้งชราล่าสัตว์	นกให้ทานอาศัยอยู่ใกล้ฝั่ง
เมื่อพ่อแม่มิอยู่ช่วยดูรัง	คอยระวังลูกนกวิหคันนั้น
วันหนึ่งแมวมาใกล้หมายลูกนก	แร้งผู้ปกป้องอยู่ใกล้ขุ่น
แมวเจ้าเล่ห์เพทุบายรีบไหว้พลัน	ข้าหมายมันมาเป็นศิษย์บัณฑิตชรา
อาจารย์ไปรคเมตตากแก่ขานี้	อันผู้คียอมจะไม่ไล่ขี้ข่า
เหมือนจันทร์ทองส่องแสงแรงเมตตา	ไม่เลือกว่าบ้านใครไพร่ผู้คิ
ข่าเป็นแมวถือศีลไม่กินเนื้อ	ท่านจงเชื่อรับเป็นศิษย์บัณฑิตศรี
แร้งแก่ขลาเบาปัญญาหลงวาทิ	จึงเชิฐชีโพรงไม้ในแมวพาล
นำส่งสารลูกนกวิหคันขย	แมวคอยคยคยคาบมาเป็นอาหาร
พอแม่นกตกใจให้เค็ชคคาล	รุมกันฉลาญชีวันแร้งบรลย

ฟังกาเล่าเรื่องแร้งเหมือนแกล้งหยอก	เจ้าจิ้งจอกแสนกลทนปราศรัย
กวางมาเป็นเพื่อนท่านไ้คณใจ	เรากไ้คเป็นเพื่อนกวางเหมือนกัน
มิตรศัทรอยู่ใกล้ในทุกที่	ชั่วหรือคิรู้ไ้คอย่างไ้รนั้น
จะคุใจไหนจะชึ่งเพียงหนึ่งวัน	คองสัมพันธันานคูกิจรู้ใจ

กล่าวถึงกาหากวางที่หางเหยา

จนย่างเขายาวเป็นจิ้งเห็นเพื่อน

กาพังคำจำใจยอมให้อยู่
 จึงแอบหลอกบอกกว้างอย่างนัยนัย
 กว้างตามหมาพามุ่งไปทุ่งข้าว
 เอาแล้วคักคักกว้างที่กลางนา
 เมื่อมีศึกจึงจะไค้เห็นใจทัพ
 เมื่อยากเข็ญเห็นใจในเมื่อยดี
 หมาจึงจอกหลอกว่าข้าอยากช่วย
 วันนี้ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
 กล่าวถึงกาหากวางที่ห่างเหิน
 พอสอบถามความนัยใจสะเทือน
 ทูรชนคนชั่วแหม่มวสุม
 เหมือนถ่านไฟใครถือมีอีกฟัง
 พอรุ่งเช้าเจ้าของเขามองเห็น
 จนซาเรียกคอยหนีตะลึงลาน
 เจ้าของเห็นกว้างตายก็หายห่วง
 กาเรียกกว้างกว้างก็วิ่งทิ้งทุ่งนา
 หมาจึงจอกอยู่ใกล้ด้วยหมายเหยื่อ
 ถูกไม้ขวางกลางตัวตรงหัวใจ

พญาหนุมานเล่าเรื่องจบ
 อันศัตรูผู้ฉลาดเป็นปราชญ์นำ
 กานบนอบทอบความตามถวิล
 แถ่หมอของของมีค่าราคาแพง
 อันคนก็มีค่าถ้าเป็นเพื่อน
 แม้นไมตรีนี้กลับมาอัปจน

เจ้าหมาถูกกว้างคงไม่สงสัย
 มีทุ่งใหญ่ขวางงามจงตามมา
 กินหลายคราวเจ้าของก็มองหา
 อนิจจาเจียนม้วยโยครช่วยที
 ใ้หูทรัพย์เห็นซัดสัตย์ลูกหนี
 วิบัติมีจึงไค้เห็นใจมิตร
 แร้วทำด้วยเอ็นสัดก็คักคัก
 คอยลั่นคิดรุ่งนี้ซาจะมาเยือน
 จนย่างเข้ายามเย็นจึงเห็นเพื่อน
 ข้าเฝ้าเตือนแล้วโยทานไม้ฟัง
 ทุกซจะรุมรอนมาทั้งหน้าหลัง
 คับแล้วยังเบือนค่านำราคา
 จงทำเป็นนอนตายอย่าไชชาน
 จึงแผนการเป็นไปตั้งใจกา
 ลงปลดบ่วงแร้วไว้ไปเคหา
 คนเสียท่าโกรธกว้างจึงขวางไม้
 บังเอิญเหลือด้วยกรรมทำไฉน
 กรรมของใครใครก็กลับมารับกรรม

ถ้าซาคบกับกาซาถล่ำ
 ยิ่งจะทำอันตรายไค้ร้ายแรง
 อันหมอคนแตกไค้เพราะไม่แข็ง
 แตกก็แกร่งกลับประสานไค้ทานทน
 เปรียบเสมือนทองสมานประสานผล
 กานอุบลเค็ดเคี่ย่อยยังเหลือใย

พญาหนูฟังคำกาพรว้าพร้อง
 ให้เป็นรื่นตื่นฉ่ำในน้ำใจ
 ธรรมคาสารุชคนเป็นมิตร
 ทั้งสามสิ่งเที่ยงตรงมั่นคงกาล
 กากับหนูอยู่ด้วยกันมานานัก
 ป่านี้เริ่มซัดสนพันสบาย
 หนูก่านกว่ามิตรคิดผิดยิ่ง
 กกว่าหนูผู้ปราศฐ์นลาศคม
 อันคนกลากลาไปไต่ทุกที่
 ช่างและสิ่งหลัศว์ใหญ่ยอมย้ายเรือน
 หนูตอบว่าถาเราช่างเท่าหนึ่ง
 แม่เท่าหนึ่งซึ่งย่างพบทางคัน
 อยาห่วงเลยเพื่อนยา กาชวนชัก
 มีเพื่อนเท่าเราอยู่ผู้รับรอง
 กานำหนูสู่ป่าเคหาเท่า
 แนะนำหนูผู้มิตรสนิทใจ
 แล้วเล่าเรื่องเบื่องคนมาจนจบ
 แต่แปลกใจโยหนูอยู่พนา

พญาหนูผู้เฒ่าจึงเล่าเรื่อง
 เจ้าของบ้านมีเพื่อนเยือนที่ไร
 ไม่เต็มใจให้เพื่อนมาเยือนหรือ
 ไม่ให้ช่อกอกเพื่อนยาอย่าเคียดคาล
 เพื่อนเขม้นเห็นหนูอยู่บนห้าง
 ช่างสะสมซึ่งเสบียงถึงเพียงนี้

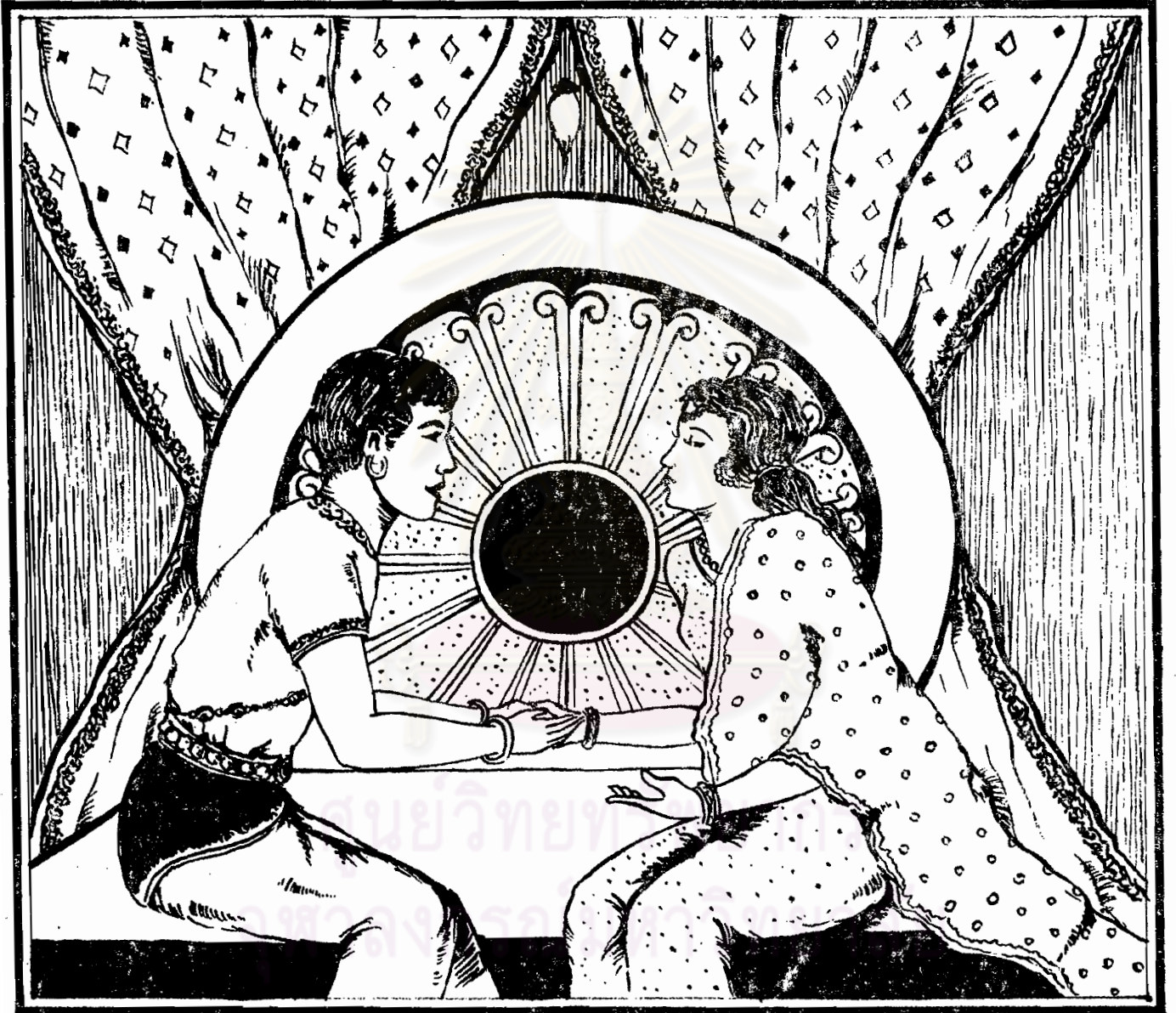
หายซัดของเห็นลาอัชฌาสัย
 รับกาไว้เป็นมิตรสนิทนาน
 มีกายจิตวจีศัตย์บรรทักฐาน
 แต่คนพาลกลับกลอกหลอกจนตาย
 กาจึงชักชวนหนูผู้สหาย
 เราจงย้ายไปหาป่าอุดม
 บัณฑิตทั้งเขตกคามไม่งามสม
 ข้านิยมเพื่ออันรักจึงตกเคื่อน
 ราชสีห์อยู่ในไพรใหญ่กว่าเพื่อน
 แต่สัตว์เถื่อนยิดที่หนีไม่ทัน
 อีกรเท่าพึงยังไว้ไม่ตายผัน
 เท่าหนึ่งมันก็คงไม่ลงคดอง
 ชารูจักป่าใหญ่ที่ไกลหนอง
 จึงทั้งสองเดินทางไปกลางไพร
 พบเพื่อนเก่าเจรจาอัชฌาสัย
 นี้เพื่อนใหม่เพื่อนคิมปัญญา
 เท่าเคารพพานหนูผู้เก่งกล้า
 ไปไม่หาอาหารตามบ้านใคร

ที่ในเมื่องเคหาเคยอาศัย
 นั่งเอาไม้เคาะผานำราคาญ
 จึงสั่งอ้อมิตท่านองเจ้าของบ้าน
 ขาดของการไล่หนูท่านคูชี่
 ประหลาดจริงเก่งชมคนะสัตว์นี้
 ผลยอมนมีแต่เหตุมีเดศนัย

ธรรมเนียมวิสุทธิ
ไว้โอกาสสถานที่สัมพันธ์

โรนุรพาใจให้เห็น
สามสิ่งนั้นไกลตัวจริงไม่มี

นิทานเรื่องที่ 3 หญิงสาวกับสามีแก่

คังหญิงหนึ่งซึ่งมีสามีแก่
 ไปหลงรักชายหนุ่มหนุ่มหัวใจ
 ธรรมดาณารีบวิสุทธิ
 ไร้โอกาสสถานที่ที่สัมพันธ์
 เมื่อยามเค็ดบิการักษาไว้
 ยามชราบุตรชายเลี้ยงไคคี่
 วันหนึ่งนางนั่งอยู่กับซู่ซิ่น
 เข้าออกครักจุมพิศพิศทำนอง

ผลจึงยอมมีเหตุสังเกตุ
 ไมกลัวภัยไกลคนทนประจัญ
 พลังฉวยไม้ไผ่พังรังของซา
 ยังเอาไม้ไผ่คี่ซาเจียนตาย
 แตะาตุไฟซื่อว่าไฟแม่หมัดับ
 อยู่อย่างคนจนยากครากคร่าแรง
 สันโคษคือสมบัตินิสถาน
 ไล่เกือกหนึ่งเคินทอชกริน
 เหตุฉนี้ซาจึงมาถึงป่า
 เอร่าม่เป็นสถานวิมานทอง

เค้าไคพังนั่งเพลินสรรเสริญหนู
 อันกรวยรววยเหลื่อม่เผื่อจน
 มีทรัพย์หวงหวงเหลื่อม่เผื่อแผ่
 เหมือนถึงน้ำอ้อไคว่มระบาย

ใจหญิงแท้มีคักคพิศมัย
 พอดีวไกลก็หลบไปพบกัณ
 ไร้บุรุษพาใจให้เหหัน
 สามีสิ่งนั้นไกลค้วค้วม่มี
 เมื่อเคียบใหญ่ภักศคารักษาศรี
 อันนารีควรวให้ชายปกครอง
 เห็นผัวคินเคหามวาววอง
 เพื่อเปิดช่องให้ชายหนีคัทัน

คังเจ้าหนูซึ่งวิ่งบนหิ้งนั้น
 ก็ควมมันหมายเสบียงจะเลี้ยงกาย
 หังข้าวปลาพังกินทสิ้นสลาย
 ซางใจรายหนอมนุษย์สุดเปลี่ยนแปลง
 ก็มิกลับกลายเป็นซาตุเย็นแข็ง
 คักว่าสร้างซอมซอซอเซากิน
 สุขสำราญกว่าครองของทรัพย์สิน
 พื้นแผ่นดินเหมือนคังมีหนังรอง
 ไกลสายคาปวงมนุษย์สุดคยของ
 คักว่าครองเคหาสน์เป็นทาสคน

ทานผู้รู้เล่าเลศประเสริฐผล
 สาระวนอยู่แต่ทรัพย์น้ำอ้อบาย
 เป็นโทษแท้ทุกซัทับก้วทรัพย์หาย
 ผลสุดท้ายอาจเกิดระเบิดพัง

พลางขายไม้ไผ่ทั้งรังของข้า

ทั้งข้าวปลาทั้งกินทั้งสิ้นสลาย

นิทานเรื่องที่ 4 หมาจิ้งจอกกับสายธนู

อันโลกมากยากยิ่งเหมือนจิ้งจอก
 พรานหนึ่งยิ่งกว้างไค้คี่ใจจิ้ง
 พรานจิ้งวางกว้างไว้ไปยิงหมู
 พรานก็ตายหมูก็ตายวายชีวี
 หมาจิ้งจอกออกป่าหาอาหาร
 สามเดือนมีสี่เหยื่อเอ็ดสหาย
 สายธนูเอ็นสัตว์ก็วัดผิง
 เพราะโลกมากลาภหายวายชีวี
 ความเป็นหนุ่มความรวยความสวยหญิง
 อีการคบคนชั่วที่มัวเมา
 ทั้งสามสัตว์สามถิ่นคินน้ำฟ้า
 ถึงต่างที่ต่างทางต่างกลมเกลียว

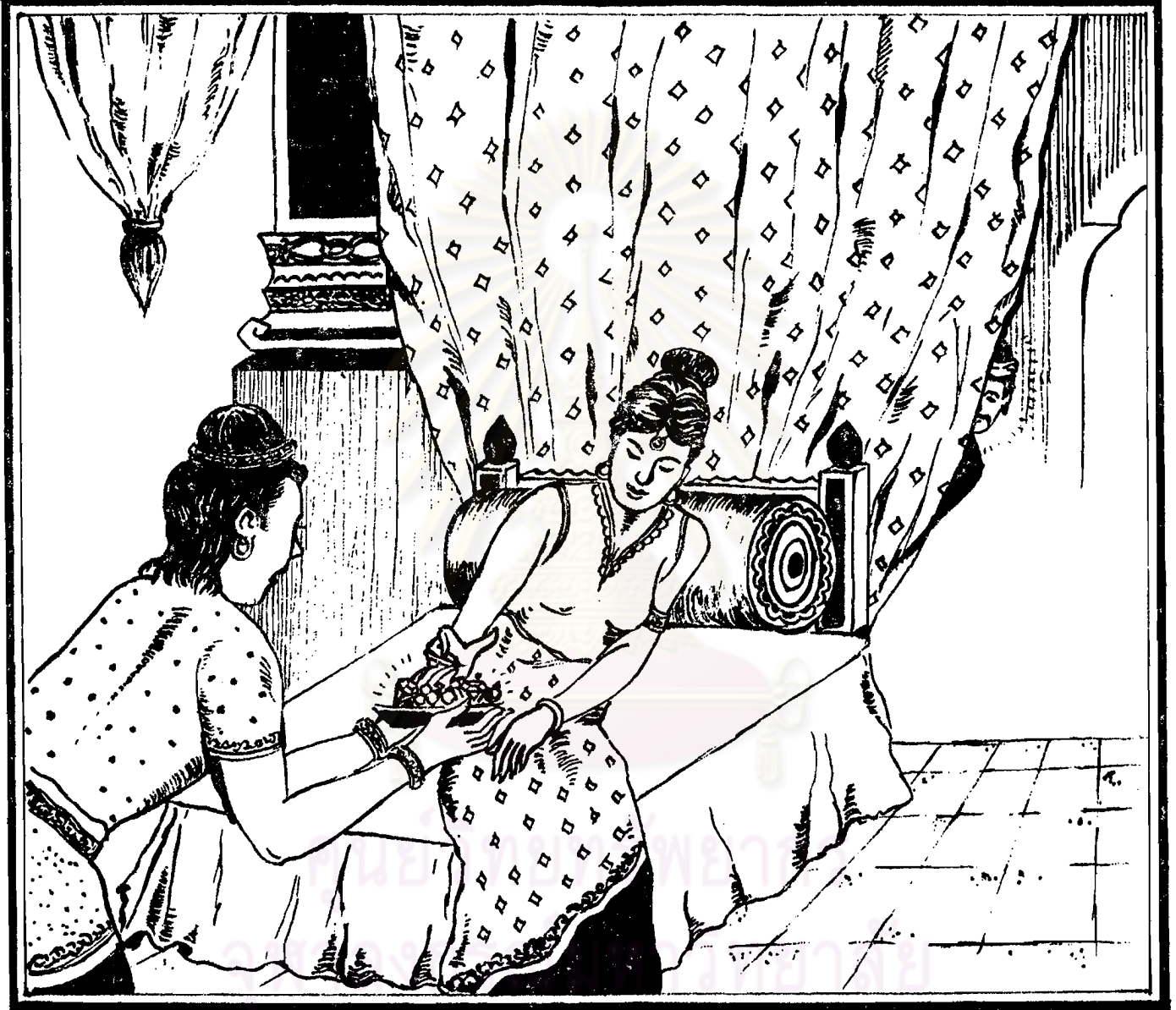
วันหนึ่งกว้างเพื่อนเต่าเข้ามาหา
 เต่าจึงถามท่านนี้หนีอะไร
 กว้างร้องว่าป่าเอ๋ยเคยสงบ
 ภัยภัยภัยภัยภัยภัยภัย
 พวกทหารพรานทัพจะจับสัตว์
 หนูว่าเราอาจหนีเพราะมีเท้า
 ทั้งสี่สัตว์ซัดสนจนใจนัก
 อันการยากยิ่งแพนถ่อย

เต่าจึงบอกเล่าเรื่องแต่เบื้องหลัง
 แต่โน่นยังมีหมูคู่อันพี่
 สุกสุกสุกชีวีที่ไม่คิดหนี
 รวมเป็นสิ่งที่ยับถูกทับตาย
 ร้องดูทานโลเหยื่อมากเหลือหลาย
 จะกินสายธนูอันใดตอนนี้
 เสียบเข้าตรึงตรึงใจเสือกไหลปรี่
 เป็นเรื่องที่เคยสนิทกับมิตรเรา
 ทั้งสามสิ่งครู่เดียวก็เกี่ยว
 เหมือนร่มเงาเมฆงามก็ยามเดียว
 หนูเต่ากาญูปราชญ์ฉลาดเฉลียว
 อยู่ป่าเปลี่ยวแต่ไม่เปล่าไม่เหงาใจ

คุณทำเหน้อยยิ่งวิ่งไม่ไหว
 เชิญพักให้สบายเหนื่อยค่อยเจรจา
 จะต้องพบกับพรานทหารป่า
 จะเข้ามาถึงนี่พรงนี้เข้า
 ต้องรีบลี้ลี้ไปให้ไกลเขา
 แทว่าเต่าซาปลันอันตราย
 หนูจึงชักเรื่องเก่าเล่าขยาย
 คึงเจ้าชายซึ่งสมอารมณ์ปอง

เห็นโอรสเคารทมนารี

มอมมณีไ้หนองมิตองกาบ

นิทานเรื่องที่ 5 **ตุ๊กคพลกับหญิงผู้มีสามี**

ตุ๊กคพล ยูพราษประพาสถนน
 คาสบคายาถึงตะลิ่งมอง
 จึงข้าหลวงนำความไปถามหญิง
 ดูเหวว่าสวยควยเสียง เพราะเพียงใด
 นางข้าหลวงพูดความตามนุสนธิ์
 ขาคอนงค์คงตายวายชีวี

มิ่ง เอิญยลหญิงที่มีเจ้าของ
 ใหลรำรองพิศवासจะขาดใจ
 นางทวงกิ่งคอบปล้นมีหัวน้ำหว
 หญิงงามใดควยรู้จักรักสามี
 ตุ๊กคพลเขียนหีบลงกับที่
 ข้าหลวงชี้ชของเคาเล่านิทาน

นิทานเรื่องที่ 5.1 **หมาจิ้งจอกกับช่าง**

จึงจอกิ ร่ายหมายลั้นจะกินช่าง
 ว่าปวงสัตว์ประชุมกันเมื่อวันวาน
 ลันหลงขึ้นหมื่นลันที่คนหลง
 แท้หลงคนมันคงกว่าหลงใจ
 ช่างหลงตัวหลงตามคำจิ้งจอก
 จึงจอกิรวมกินช่างอย่างเสบาย

ก ระดิกหางเข้าหาพญาสาร
 ขอ เชิญท่านเป็นเจ้าป่าจะพาไป
 สมประ สงค์แล้วก็ลดหมดหลงได้
 จะหักให้หายหลงไม่หลงเลย
 จึงถูกหลอกหลงหลมทรมจริงเอ๋ย
 ช่างยังเคยพ่ายแพ้กปัญญา

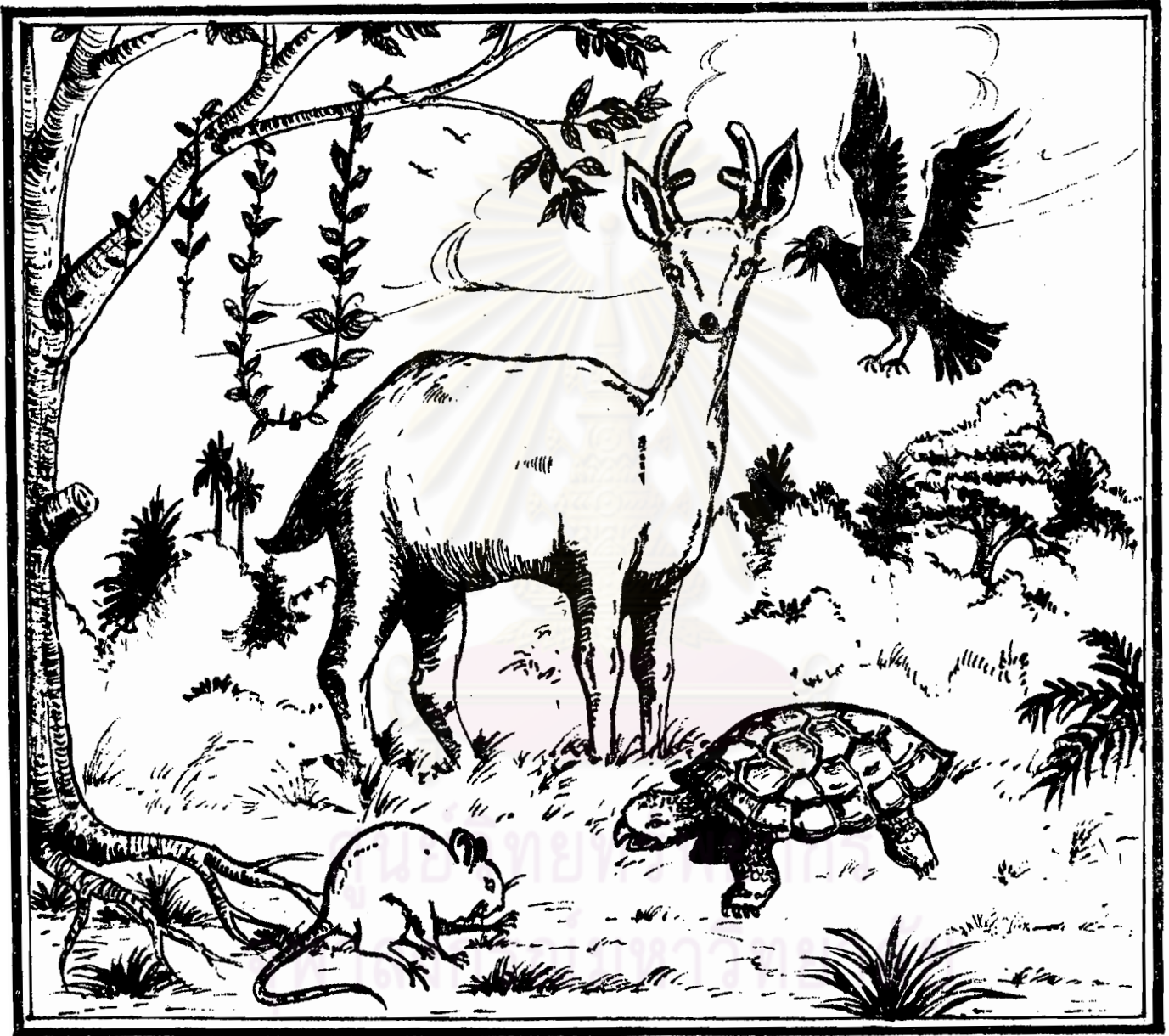
ตุ๊กคพลฟังคำแนะนำนั้น
 เรียกสามีหญิงสาวนั้นเข้ามา
 มาวันหนึ่งจึงสั่งชายนันว่า
 เพื่อพิธิตวายไทในเบื้องบน

คอบสุขสันต์เห็นเล่ห์เสนหา
 ให้เป็นข้าใกล้ชิดสนิทคน
 ให้ไปหาหญิงงามความนุสนธิ์
 วันละคนเคื่อนหนึ่งจึงพอดี

การฝึกตามคำพยานผู้รู้

สัตว์ทั้งสี่ปลดปล่อยในไพรพง

ชายนั้พาทหึ่งสาว เขาถววย
 เห็นโอรสเคารพนบนารี
 ความโธมมากออยากไคหมายสมบัติ
 แลวแอบเร้นเห็นพระ องค์ทรงยืมพราย
 ของเสี้ยเมียเสี้ยทหาราชาหุม
 โไอเจ้าชายเจ้าชูลูกสูงก

แลวแฝงกายแอบคูกรูที่
 มอบมตีให้นองมีคองกาย
 จึงไคจัดกรรยามาถววย
 ประ โลมสายสูคสูวาทนาฏองงค์
 ที่ทรงหุมสินบนให้คนหลง
 มาเจาะจงดวงคนจนปัญญา

พ้งหนูเข่าเล้า ขจึงไคคึก
 แม้นเต่าถูกจับไคในพนา
 ใ้ทววงแกลงนอนตายอญชายน้า
 พรานเห็นทววงวาทเ้ารีบเข้าไป
 เ้ารีบหนีลงน้ำแลวคำหาย
 การณั้ทามคำหณูคู
 อันมณูย์สูค โสกละ โมบเหดีอ
 ไปหมายปองของไกลใจพะวง

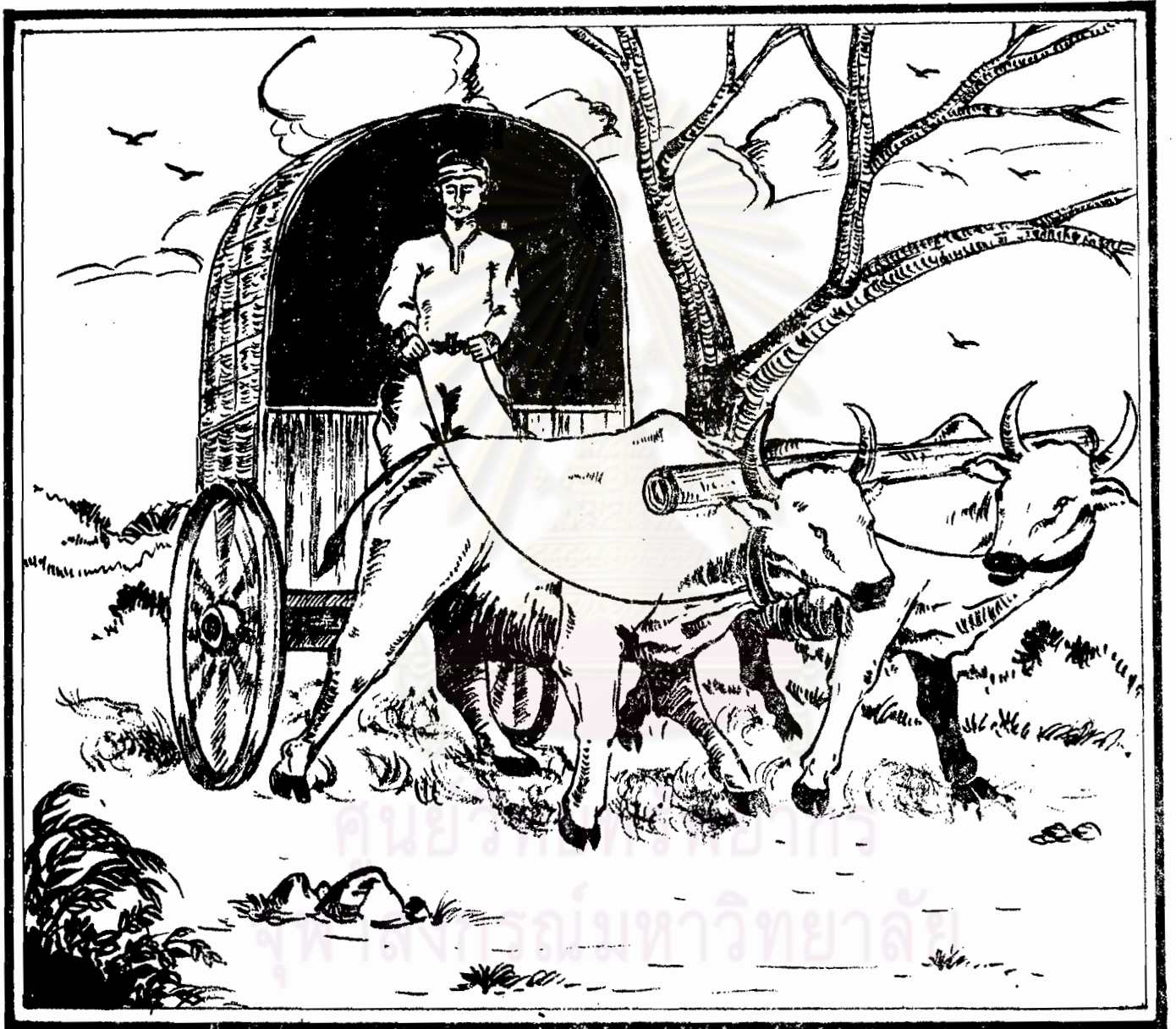
หึ่งสี่มิตรร่วมนิกร่วมปริกษา
 คุบายพาพันตัวจะกัด้วย
 แลวกาทำจิกกินสินสงสัย
 หนูแอบไกลักคเห็ดอก เ้าเข้าทันที่
 ทววงทะกายหนีไปไกลวิถี
 สักวหึ่งดีปลอคักัยในไพรพง
 ของที่เห็ดว่าไคไม่ประ สงค์
 ที่สูคคง โสกล เ้ารายเปเล้าคาย

กถาครบจบนิทานการผูกมิตร
 พระกุมารนั้มีออยู่สี่ชาย
 หึ่งสี่องค์ทรงสดับประทับจิต
 โไอมนูย์หุค เกิดหนากการซาพัน

ผู้บังคิผูก เ้าเล้าถววย
 สี่สหายในนิทานก็ปานกัน
 การผูกมิตร เหมือนไคไค อศวรรษ
 มาผูกพันไมตรีดีกว่าเฮย.

จังหวัดโคเทียมแอกแมกสินคำ

เค็มอิทราหมักถนเกินชนสง

ตอนที่ 2 การแตกมิตร

วิษณุกรรมัน ยศคัมภีร์

กุมารน้อยคอยฟังตั้งดูรา
 "การผูกมิตร" ไค่ฟังไค่ยังคิด
 บัณฑิตยืมพร้มพรายสมใจจง
 เป็นเรื่อของสองสัตว์ส่นกยั้ง
 มิตรภาพยืนยาวมาราวราน

จะจับความตามนิทานการแตกมิตร
 แต่ทุกวันหมื่นประมาทการทั้งปวง
 วิชาการ ธรรมา โภคาทรัพย์
 เหมือนหยคน้ำหยาดน้อยที่ค่อยยล
 จึงจัด ไค่เทียมแอกแบกสินค้ำ
 ขอเท้าไค่ตัวหนึ่งจึงหักลง
 สัตูชีวก เจ็บเกินจะเดินไหว
 ยังไม่ถึงที่ตายวายชีวา
 ไมคองแบกแอกไค่ขอไค่ปนี
 คีคคะนองร่องผางคควยปราศเปรี้ยว
 พญาสิงห์ยิ่งใหญ่กระหายน้ำ
 ไค่ยินเสียงประหลาดหวาดดูรา
 หมาจึงจอกทั้งสองลูกนงสิงห์
 นึกประหลาดราชสีห์หนึะไร

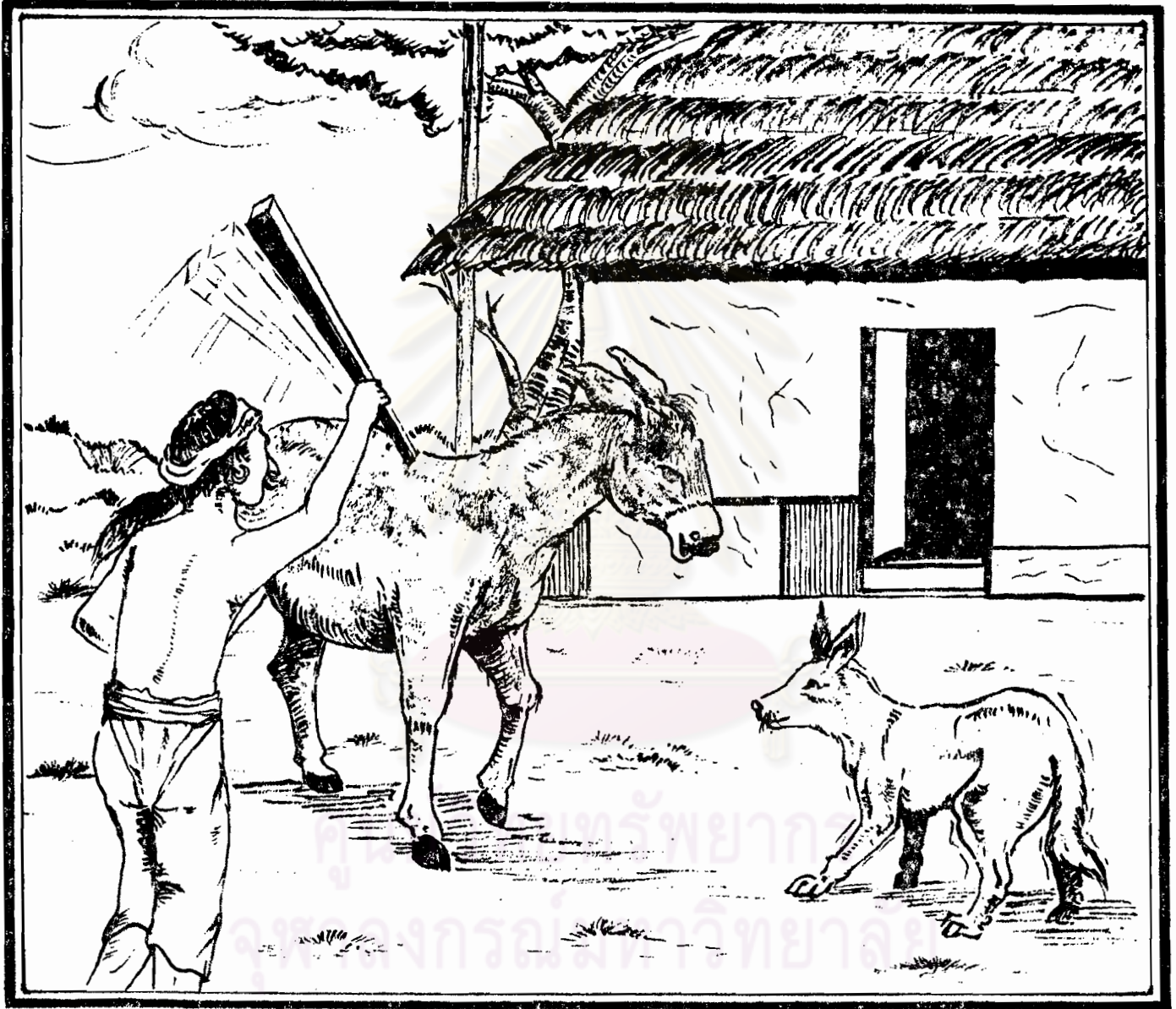
ไค่สาริตินิทานการศึกษา

เกิดปัญหาจริยธรรมความจำนง
 "การแตกมิตร" หมายถึงคั้งประสงค์
 เติญพระ องค์ทรงสถับรับนิทาน
 ไค่กับสิงห์ เพื่อนรักสมัคร สมาน
 เพราะตัวพาลคือจิ้งจอกมาหลอกลวง

มีพานิชช่วยทรัพย์นับใหญ่หลวง
 หมายถึงคักดวงคอ เติมเพิ่มทรัพย์ตน
 คอยคอยรับทีละน้อยค่อยเห็นผล
 ยังเต็มด้นหม่นน้ำความจำนง
 เต็มอัตราหนักด้นเกินขนส่ง
 เจ้าของปลงปลอยไว้ในพนา
 สู่แข็งใจพยายามเดินสามขา
 สู่รักษาแผลตนอยู่คนเดียว
 คอยชวนพิกล่าแต่แข็งมีแรงเรี่ยว
 เสี่ยงกราดเกรี้ยวก้องไกลในพนา
 ออกจากถ้ำไปถึงบึงกลางป่า
 รีบลับมาถ้ำตัวคควยกลัวภัย
 เห็นนายวิ่งกลับมามีปราศรัย
 จะถามไถ่หรือจะคอยคฤคยที

เราจะเรียกนายตื่นขึ้นเดี๋ยวนี้   จาหวังที่คอโก่งส่งเสียงฉั่น

เกิดเป็นบ่าวทั้งทีนี้แสนยาก
 แม่น้ำไม่พุดก็ว่างั้งซังวจี
 แม่นนอบนวมถอมตัว วากด้วห่งอ
 แม่นอยู่ไกลกว่าทะเลถึงดลิ่งตา
 เรื่องของนายหมาย เคียนก็เหมือนนิค
 คังนิทาน เรื่องหนึ่งซึ่งเตือนใจ

แม่นพุดมากก็ว่าพลอยคอบยสุลี
 ไม่มีคิมี่แต่ตมิดอนิจจา
 แม่นยัดคอกก็ว่าหยามต้องปรามค่า
 อยู่ไกลกว่าเกี่ยวจร้านเลี้ยงงานไกล
 มีโชกจิกก็ตมึงจริงใจ
 เรื่องของใครใครทำอย่านำพา

นิทานเรื่องที่ 1 ทนากัมลา

มีตายหนึ่งนอนหลับอยู่กับบ้าน
 ที่กลางลานบ้านนี้ยังมีลา
 หมาว่านายไม่คิมี่แต่โช
 ลากก็ว่าหมาแยข้างแฉะเชี่ยน
 เราจะเรียกนายตื่นขึ้นเคียวนี้
 เจ้าของบ้านสะคุ้งตื่นขึ้นกลางคัน

ชโมยมารหมายจ้องยงเคหา
 มันบอกหมาว่าเจ้าคองเหาเคียน
 ไม่เคยให้รางวัลกันเลยเพื่อน
 ไม่เฝ้าเรือนเฝ้าหวังแควรางวัล
 ลาหวังคืดอ โกงส่งเสียงลั่น
 โกรธลานั้นเหลือที่จึงตีตาย

จึงจอกเฝ้าเฝ้าเคียนเพื่อนจึงจอก
 แต่ตัวหนึ่งพึงใจโชอุบาย
 จึงคุกเข่าเข้าหาพญาสิงห์
 แต่ความรักภักดีไม่มีเบา
 แม้ไรแรงแสงจาแห่งอาทิตย์
 ยามนี้ท่านหวนหวนคปรหลาดแห
 ราชสีห์ชี้เทอเจจจึงจอก
 ข้ายินเสียงลั่นใหญ่ไม่รูนาม
 เจ้าจึงจอกถลกถกตาท้าวาคิด
 อาสาณายยอมตายวายชีวี

ช่วยกันถลกความคืดมิตรสหาย
 จะหลอกนายวันนี้ถึงที่เรา
 นี้นานยั้งแล้วหนามไม่มาเฝ้า
 บ่าว โนคเขลาก็มีโชหัวใจแปร
 ตะเกียงนิตยยังสว่างเห็นทางแน
 ขาช่วยแก้คึดหรือไม้ไปรค้ำขความ
 จึงยอมบอดตื่นลิกที่นิกขาม
 ให้ครันคร้ามหนักหนาช่วยข่าที่
 ภารกิจหนักหนาข่าไม่หนี
 ราชสีห์ชอบใจให้รางวัล

เรื่องมีว่าพญาสิงหนอนนีงอยู่

มีเจ้าหนูตัวน้อยแตะสร้อยชน

อุพิไซ โง่จริง เจ้าสิงห์เคย
เจ้าสองตัวหิวรจนงองัน
แค้นของการวางวัดชั้นอาสา
แมนนายไม่ฟังบ่าวบาวก็ไซ

จึงจอกเลยหลอกเล่นให้เห็นชั้น
ที่หมั้นรู้ว่าแคโค
เกิดเป็นข้าของให้เจ้านายโอ
คังแมว โง่ช่วยนายจึงไค่จน

นิทานเรื่องที่ 2 ราชสีห์กับแมว

เรื่องมีว่าพญาสิงห์นอนนิ่งอยู่
พญาสิงห์วิ่งไล่ไวเหลือทน
พญาสิงห์จึงหาแมวมาช่วย
เจ้าแมวไค่วางวัดก็หมั้นคู่
ในเมื่อนายสบายเข้าเขาก็เฉย
นี่แหละ หนานาภิมิตสะกิดใจ

มีเจ้าหนูตัวน้อยแพะสร้อยขน
เจ้าหนูชนวิ่งตรงไปปลงธุ
ตอบแทนควยอาหารสำราญธุ
จับเจ้าหนูกินปล้นในทันใด
เขาละเลยวางวัดชั้นเคยให้
จะช่วยใครช่วยมากล่าวากตน

จึงจอกเล่าเรื่องแมวแล้วหิวรอ
แล้วไปหาโคซึ่งร้องขี้จล
ท่าเชิดหน้าท่าโกแสบโธหัง
อย่าส่งเสียงหนวกหูลบหลูเรา
โคตระหนกตกใจลงไหวหมา
ข้าจะตามท่านไปในบัดนี้
เอาเถิดนำข้าไม่ทำร้ายเจ้า
พายุ้มักหักโค่นแค้นไทร
โคฟังคำคามหมาไปหาสิงห์
เจ้าจึงจอกบอกเล่าเรื่องเจ้าความ

ตัวเราหนอหลอกนายจนไค่ผล
จะซ่อนกลโคบ้าไค้พญาเบา
ประกาศสั่งว่าเจ้าโคผู้โง่เขลา
จงไปเฝ้าเจ้าไปอย่าซำที่
กรุณาเถิดท่านข้าขวัญหนี
อย่าซำที่เลยหนอขอลภัย
เสียไม่เท่าคอบหมายอย่าส่งสัย
แต่จะไม่หักโค่นหัวไอนตาม
ประนมหนึ่งก้มหน้าดูราชาม
ยกนิยามเรื่องหญิงให้สิงห์ฟัง

แล้วเก็บเอาส้มสุกพวกลูกไม้

มาโยนให้พวกลิงกังวิ่งหนี

นิทานเรื่องที่ 3 หุ้ญกับระฆัง

โจรหนึ่งลักระฆังมากกลางป่าช้า
 ดิงขโมยระฆังนั้นไปปล้นคัง
 หุ้ญคนหนึ่งซึ่งครองมองเห็นเรื่อง
 จะจับได้ที่คังระฆังรัว
 แล้วเก็บเอาสมันตูกพวกลูกไม้
 หึงระฆังหวังลูกไม้ไผ่แย่งยื้อ
 ประชาชนเชื่อว่านางฆ่าผี
 เจ้าจึงจอกจอกตัวกล้วนนายเคื่อง

พญาสิงห์พังเรื่องแต่เบื้องตน
 แล้วเชื้อเชิญโคไว้วัยไมตรี
 สึงห์กับโคอยู่ควยกันมานานชา
 แมตางเพศต่างพันธุ์ชั้นสังคม
 วันหนึ่งพี่เจ้าป่าเข้ามาเยี่ยม
 ละ เนื้อสัตว์มากมายมาหายไป
 ก็รู้ว่ามาจึงจอกยักยอกเนื้อ
 พี่เจ้าป่าตกใจจึงไค้คัง
 แม้มากมีทรัพย์สินกินไม่หมด
 อันนักรบ พรานหมันชาติและชาติเครือ
 เพราะนักรบทั่วไปยอมมิจรอน
 พรานหมันรับไม่รูจายนี้ร้ายจึง

ถูกเสียดักสิ้นใจมิไค้คัง
 เสียงระฆังปีศาจคนหวาดกลัว
 ทูลเจ้าเมืองอาสาขอค่าหัว
 ใหญ่ที่ว่าสตรีนีมีฝีมือ
 มาโยนให้พวกดิงก็วิ่งหือ
 นางก็ถือระฆังมายังเมือง
 เป็นนารีคนดีฝีมือเลื่อง
 ขาเล่าเรื่องให้พียงทวยหวังดี

ขอใจจนเจ้าจุกสำหรับทำหน้าที่
 อยู่ที่นี่เกิดหนายาปรารมภ์
 ของชะตาเป็นมิตรสนิทสนม
 ก็เกลียวกลมกันยิ่งถ้าจริงใจ
 สึงห์ให้เตรียมฆ่าสัตว์จัดเลี้ยงใหญ่
 โศสงสัยสืบถามเอาความจริง
 กินจนเหลือสุรุษสุร่ายมากมายยิ่ง
 โอินองสิงห์ทรัพย์จะสิ้นต้องกินเกลื่อ
 เจอคนคคก็จะสิ้นกินไม่เหลือ
 อยาลงเชื้อให้ครองทองพระคลัง
 ไม่นั่นผอนเงินตราคิกหน้าหลัง
 ชาติเบียดบังเงินทองเหมือนของตัว

เกิดเป็นนายพ่ายแพ้ก่อกุ่นอง
 ลูกแท้แท้ปล่อยไวยังไม่กลัว
 โศกินหนาหมากินเนื้อเชื้อข้างไหน
 สิ่งใดฟังพี่ชายคิดไ้พลัน
 ฝ่ายเจ้าสองจึงจอกกัยกยอกยาก
 คางปลอบใจไปมาอย่าพาโล
 คังเรื่องของสองคนที่ท่ทุกข
 คนท่ากรรมรับกรรมไปตามเพลง

คนทั้งองก็จะหยามประนามทั่ว
 ลูกน้องชั่วเชื้อไ้ค้อย่างไรกัน
 โศกวรไ้ค้ตำแหน่งแข็งขยัน
 คังแต่นั้นรักกันยิ่งสิ่งท่กับโค
 เริ่มลำบากท่องก็วิหวิโมโห
 เราขอไซ้ก็เพราะกรรมเราทำเอง
 สิ้นความสุขมิไซ้ใครข่มเหง
 แล้วบรรเลงเรื่องของสองผู้ชาย

นิทานเรื่องที่ 4 เจ้าชายกับนางในบาคาล

ชายหนึ่งเป็นโอรสผู้ศกธา
 ว่าคินเพ็ญเห็นหญิงงามพริ้งพราย
 พระโอรสตามไปก็ไ้ค้เห็น
 กระโจนน้ำตามนวลไม่รวมเร
 รู้สึกคื่นขึ้นมาในปราสาท
 เป็นธิดาบาคาลท่านท่าวไท
 นางสังความห้ามไว้ว่าในทอง
 เป็นภาพของหญิงหนึ่งซึ่งธรรมา
 ยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุคูเกิดหนอ
 กระเด็นจากบาคาลในทันใด

ฟังพ้อคาจากทะเลผู้เร่ขาย
 นิ่งคิ่คสายพินพรางกลางทะเล
 หัวใจเค็งงวียงงหลงเสน่ห์
 เหมือนบุพเพสันนิวาสประหลาดใจ
 เห็นนางนาฏนั้นนั่งบัลลังก์ใหญ่
 ทั้งสองไ้ค้ชื่นชมภิรมยา
 อยาแตะคองรูปนางที่ช่างผา
 นางไม่น่าห้ามขาดประหลาดใจ
 เจ้าชายพ้อแตะภาพก็กวาบไหว
 ไ้อ้อาลัยเหลืออ้อว่าท่องจำจร

นิทานเรื่องที่ 5 พ้อคาบกับคีมกล

สักชายหนึ่งพ้อคานายพานิช
 คีนวันหนึ่งถึงยังฝั่งนคร

ไปทั่วทิศทางไกลให้เหน้อยอ่อน
 อาศัยนอนบ้านนางที่กลางเมือง

ในบ้านนี้มีภาพแกะสลัก
 จึงเอื้อมมือหยิบมดที่ประเทือง
 ให้จับปวศรวรรวาวระหาร
 ต้องมอบทรัพย์สินค่าที่มาก
 ทั้งสองชายไค้โทษเพราะ โลกเขลา
 แต่จึงจอกอย่างเราหรือเฝ้าเกรง
 อันว่าคนที่ฉลาดเหมือนวาคภาพ
 ของไม่จริงท่าเหมือนจริงยิ่งน่าพิศ
 โคกับสิ่งซึ่งรักกันหนักหนา
 หลอกให้งหลงใหลด้วยใจเบา

ประทับพักตร์ควมมดีสีแดงเหลือง
 ก็ถูกเครื่องตีมกลหนักตนไว้
 เจ้าของบ้านไค้ตีชี่แพะไค้
 เป็นค่าไค้ชีพชั่วของตัวเอง
 เป็นกรรมเก่าคอกมิใช่ใครข่มเหง
 ต้องรีบเร่งหาอุบายทำลายมิตร
 พันแบนราบเขียนสูงต่ำงามวิจิตร
 เรื่องประคิษฐานหรือคมีมือเรา
 เราจะหาเรื่องร้ายทำลายเขา
 คังงูเห่าเพราะสร้อยทองววยปราวณ

นิทานเรื่องที่ 6 กูเห่ากับสร้อยทอง

มีกูเห่าอยู่โยงในโพรงไม้
 กาคัวเมียเสียใจมิไค้การ
 กาคูผู้พลอยเมียอย่าเสียรู้
 ไค้บัพญาอย่าเขลาคะเจ้าเลย

ขโมยไปของกาเป็นอาหาร
 ต้องย้ายบ้านหนีกูอย่าอยู่เลย
 เราต้องสู้สักครั้งไค้หนึ่งเคย
 สิ่งหยิ่งเคยแพ้กระต่ายตองคายปล้น

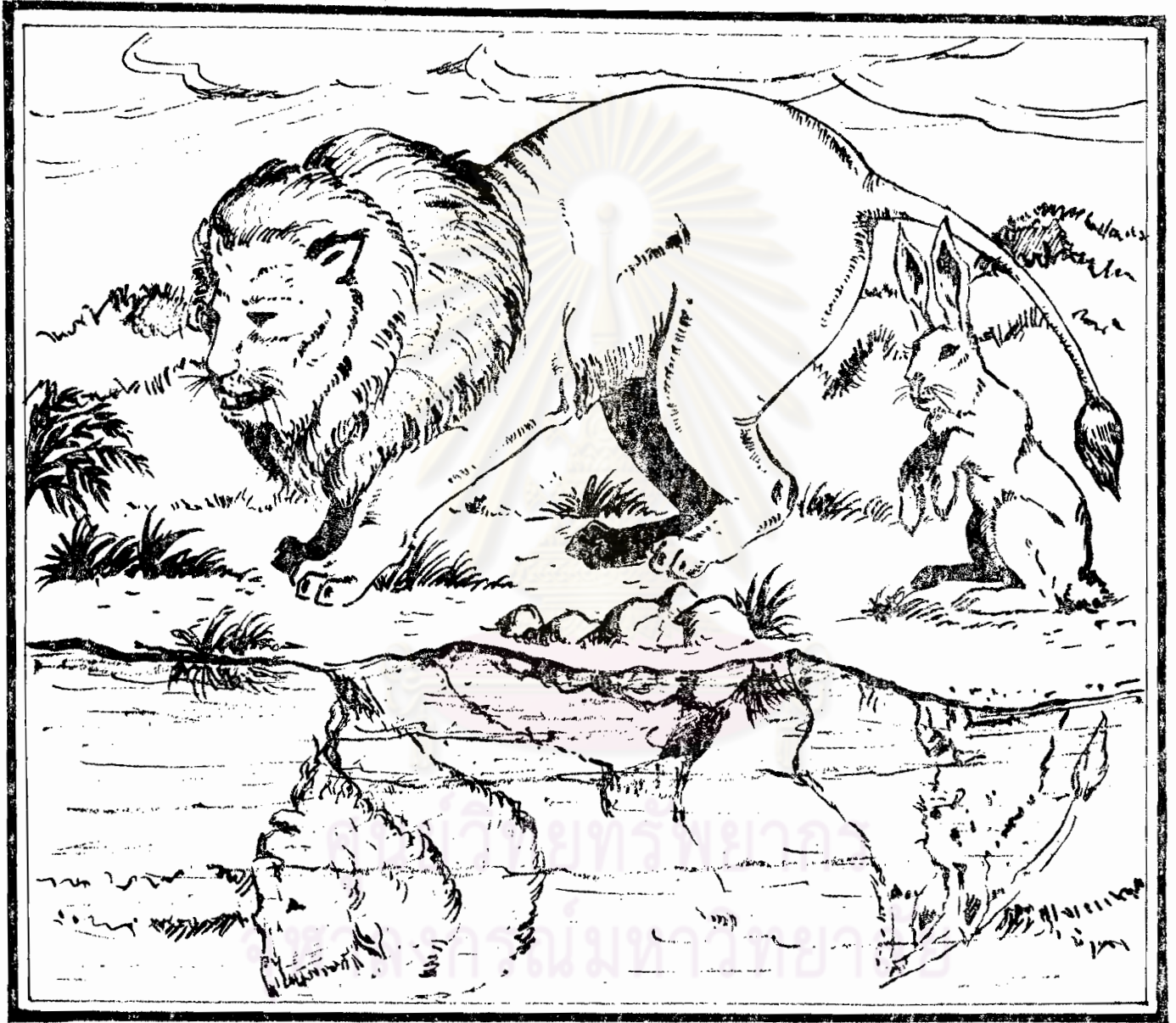
นิทานเรื่องที่ 6.1 ราชนีกับกระต่ายแก้ว

มีสิ่งใหญ่ไค้ซ่าสารพัด
 จะส่งสัตว์มาถวายให้ทุกวัน
 จนดั่งคราววางวายกระต่ายแก้ว
 ขออภัยสักที่ม้าขาว

จึงวางสัตว์อันนวนอนขอณณณ
 นอนขบฉันมีสุขทุกเวลา
 คอยยักแหย่กัณคนคานมาหา
 เพราะเจ้าป่ากัคั่วกัวลันคี่

สิงห์เห็นเงาตัวใหญ่อยู่ในน้ำ โดกษย์ก่ายโง่และโหลา

สิ่งที่ไม่ใคร่ลงว่าเจ้าป่าไหน
 กระต่ายพาสิ่งทีไปไกลวารี
 สิ่งเห็นเงาตัวใหญ่อยู่ในน้ำ
 จึงสิงห์ร้ายววยวางกลางธารา

อันปัญหาพารอดไม่มอดม้วย
 แถวนี่มีบึงใหญ่ในสครัน
 จะถดถอสร้อยทองวางที่กลางหิน
 ซอนไ่ว้นโพรงไม้ไอ้ตัวคือ
 การณ์ก็เป็นเช่นที่กาที่ไ่ว
 เจ้าจึงจอกบอกเล่าเคาอุบาย

ได้โปรดเกิดเจ้าป่าพนาเวศ
 คุ้มเจ้าโคตรลุ่มคลังอหังการ
 หังจะแย่งตำแหน่งท่านในวันหนึ่ง
 เกลือเป็นหนอนแล้วหนาคองขามัน
 โอ้มิตรเออมิตรรักประจักษ์จิต
 ถ้ามั่นมิตรผิดไปไม่คะเนิง
 เหมือนร่างกายร้ายนักยังรักษา
 จะศักดิ์เป็นศักดิ์ตายววยชีวิต
 จึงจอกเห็นนายเศร้ายิ่งเล่าซ้ำ
 เหมือนศักดิ์ทางสุนัขสักเท่าไร
 สิ่งฟังคำรำพึงคะเนิงอยู่
 เราก็คือเป็นผู้ใหญ่ของไวยศ
 ข้าขอใจจึงจอกที่บอกเล่า
 ถ้าโคตรคิดคดไม่คงงาม

ใครจะใหญ่กว่าเราผู้เจ้าที่
 อยู่ที่นี่งเลาเจ้าพนา
 โคตรข้ายำควยโงและโงสา
 กระต่ายป่าคือใจพนักยพลัน

เราจงช่วยฆ่าเจ้างูเห่านั้น
 ทุกทุกวันโอรสมาสรงวารี
 เจ้าตองบินโฉบคาบกลับมา
 เขาคนของตองที่เจ้างูตาย
 รักษาขางูศักรูหาย
 แล้วผันผายไปเฝ้าเจ้าพนา

ได้เกิดเหตุร้อนใจตั้งไปป่า
 มันร้องคำท่านนี้ทุกวัน
 พวกข้าจึงอาสาแม่อาสา
 ฝ่ายสิ่งนั้นไค้ฟังนั่งตะลึง
 มีหรือมิตรขามิตรคิดไม่ถึง
 มิตรก็ฟังจะอภัยให้แก่มิตร
 เหมือนแขนขาเหมือนทรวงเหมือนดวงจิต
 โอ้ยิ่งคิดยิ่งเศร้ายิ่งราวใจ
 เจ้าโคตรำเกิดศักดิ์คณิสัย
 หางก็ไม่หายโง่งยังโคงคค
 เจ้านี้คู่พุกมากปากโปปลค
 อยาเชื้อหมคสมควรไค้สวนควม
 จะเรียกเขามาตอบมาสอบถาม
 คอยห้ามปรามตักเตือนฉันเพื่อนกัน

เจ้าจึงจอก รับประทานตามลำดับ
ถ้าเขารู้ เขาก็ลืบลบหนี้ทันที
ประการหนึ่งซึ่ง โคคู โสโงะ
ตั้ง เรื่องนกสองตัว ไม่กลัวพาล

นี้ความลับพูดได้ดั่งไรนั่น
จับให้มันคืนให้ตายให้วายปรมาณ
มีกำลังเท่าไร เกรินไซซาน
ความอาจหาญพระ สมุทรวงศ์กล่าว

นิทานเรื่องที่ 7 นกกับพระ สมุท

ที่ริมฝั่งยังมีฝั้ว เมียนก
ไซที่หาคอาจไม่ปลดครอกเป็นตัว
ฝ่ายเจ้าฝั้วไม่กลัวนั่งหัวร่อ
ไซทั้งสี่คนสี่สาครจากหาคทราย
ฝ่ายเจ้านกตัวผู้ไม่อยู่ซา
บินไปหาพญาครุฑสุครี้นครี่น
พระนารายณ์ได้ฟังจึงสั่งครุฑ
คลี่นจึงให้ไซสี่คนสี่พันทราย

เมี่ยงจะตกไซออกจึงบอกฝั้ว
คลี่นจะรั่วไซจะดมจมน้ำตาย
นางนกลอยออกไซก็ใจหาย
นางหลอกลายว่าให้ไซไซสี่คน
เรียกนกมาประชุมกันหลายพันหมื่น
โคไปรอยื่นเรื่องข้าต่อนารายณ์
ให้สมุทรวงศ์ไปขมิให้หาย
สมุทรวงศ์คอยแพแม่แทนก

ฟังจึงจอกบอกย่ำให้ไซยั้ง
เริ่มคล้อยตามวาทที่สาคร
ไซจะทำอย่างไรรอไปนี่
เจ้าจึงจอกบอกไปให้เบาเบา
ถ้ากมเขาเข้ามาท่าจะขวิด
โคเป็นมิตรหรือศัตรูจะรู้ดี

พญาสิงห์อัคอันหัวนวิตก
สัญชีวกเพื่อนยาจะมาเรา
ราชสีห์เอ๋ยถามควยความเขลา
เมื่อโคเข้ามาหาคุณาที่
ทานจะคิดคายหรืออญสุหรือหนี
ราชสีห์หนึ่งงงควยหลงคำ

ฝ่ายจึงจอกหลอกนายจนโคแคล
ไปหาโคไปปดมคเห็นเจ้า

จะชวนนกลือฝั้วให้ถล่ำ
ไซจะทำนนิโคลุ่มใจจริง

เหมือนลลยกว้างกลางทะเลให้เหวว่า
จะยี่คงหรือว่าจะไปทิ้ง
โคไคฟังแปลกใจจึงไต่ถาม
เจ้าจึงจอกบอกว่าอย่าเข็ดไป
ควยบัคนั้นนายว่าจะฆ่าท่าน
ซาแอบฟังแอบเห็นใจเด่นรัว
สัญชิวตกใจเมื่อไครู้
ไม่มีเรื่องเคือง โกรธ หรือ โทษทัณฑ์
หรือว่าเจ้าจึงจอกจะแหอกซา
หรือราชาพญาสิ่งที่ไม่จริงใจ
จึงจอกท่าหมองไหม้ฉอนใจอยู่
ทีละน้อยคลลยตามในความคิด

อันหญิงมักรักใคร่ชายเจ้าชู
ฝนตกแทนยอดเขาและคงคา
สิ่งไม่คู่ไม่ควรล้วนอยู่นั้น
ในบึงบัวจรเข้ว่ายเรวณ
เราเป็นโคกินหญ้าค้ำค้ำยั้ง
ไม่ควรคู่สู้กันบนศิวิต
จึงจอกว่าเพื่อนเราเจ้าจงรู้
หน้าตมิ่งซึ่งมองจงนัยนคา
โคทะลิ่งลิ่งอ้าเชื้อค้ำหลอก
บอกให้เตรียมตั้งท่าอย่าประวิง

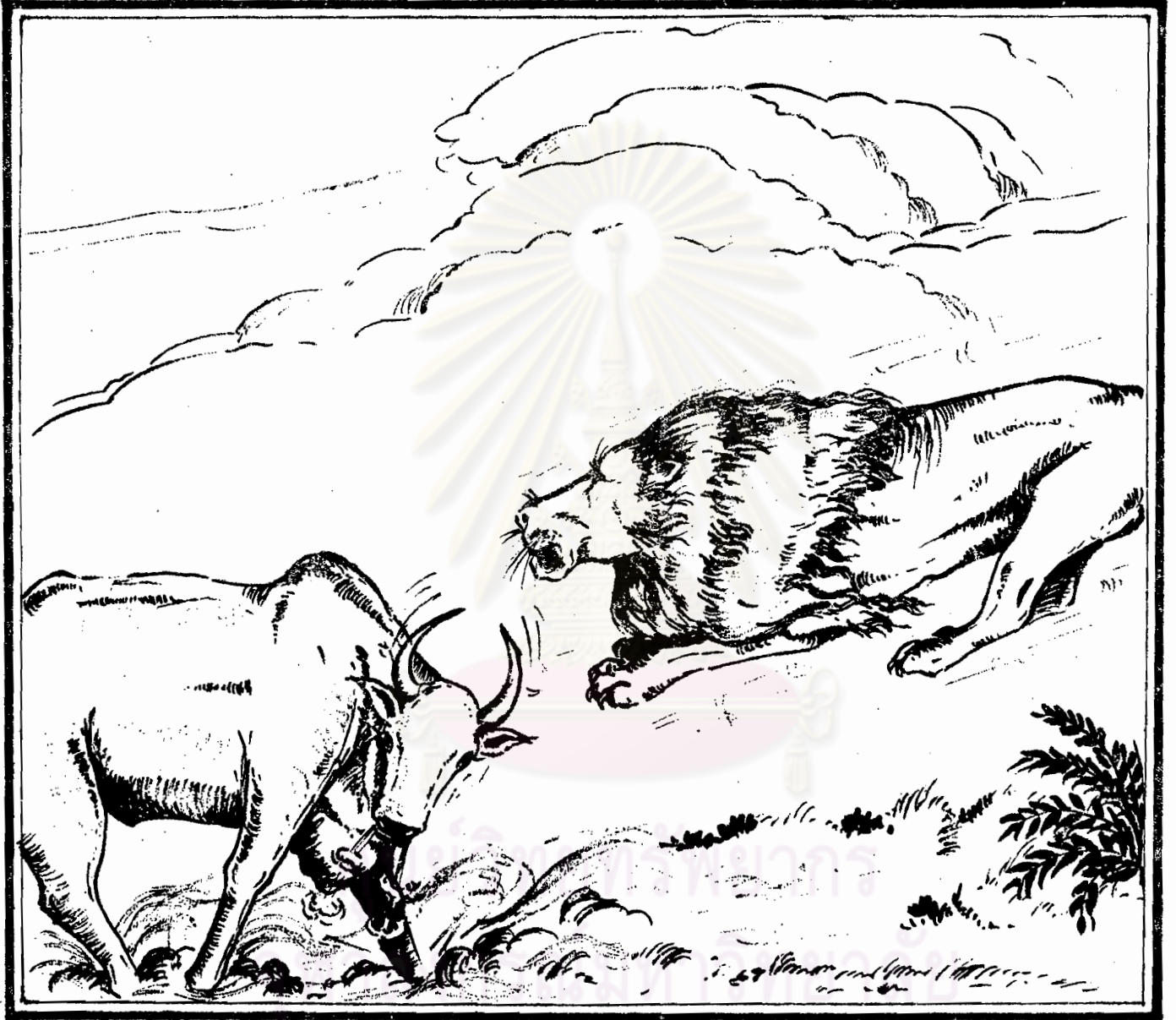
พอคี้กว้างไคขวางร้ายยิ่ง
ทั้งสองสิ่งแสนยากลำบากใจ
ซาฟังความแล้งงให้สงสัย
เกิดเรื่องใหญ่จึงฟังระวังตัว
สิ่งเตรียมการจับมัดจะตัดหัว
กลัวก็กลัวแตกของเคื่อนเราเพื่อนกัน
เอะ จูจูไปมาคิดผาฉาน
จะมาพันนมมิตรก็มิคไป
แต่ทว่าเหมือนจริงยิ่งสงสัย
โคหวนไหวว่าวุ่นเฝ้าครุ่นคิด
โคไม่รู้ว่าจะสร้างแกจกริต
โอมิตรมาสามิตรอันจจา

ทรัพย์มักสูคนตระหนี่ไม่มีค่า
พระราชาขึ้นชูทุรชน
ในคนจันทน์มีงอยู่ทุกหน
ในคำคนหวานวนวนนั้นซ่อนพิษ
เขาเป็นสิ่งยิ่งใหญ่เทียบไม่คิด
เขาจะคิดฆ่าอย่างไรให้บอกมา
สิ่งหนึ่งหยุดหางเล็บกางอ้า
ทานทองกล่าสู่เขาต้องเอาจริง
เจ้าจึงจอกรีบลาไปสิ่ง
เจ้าโควิ่งมานั้นเตรียมพันตุ

โตเห็นสิงห์วิ่งซึกเป็นศัตรู

ก็เตรียมสู้กับเขาวิ่งเข้ามา

เห็น โคมมาแต่ไกลมีคำ
 โศเห็นสิ่งจริงชัดเป็นศักร
 เลียงศีกศีกกีกองสยของขวัญ
 ผู้นทลบทลไปโนพนา
 พอผู้บางจางแสงเลือดแดงฉาน
 หูทั้งสองก้องวจากผู้ปราชัย
 แม่นสุขเสียดซึ่งมหาอาณาจักร
 เสียดอำมาตย์เสียดมิตรชิดดูรา
 ฝ่ายจึงจอกหลอกใจศึใจหนอ
 ถึงไซกเสร์ราเท่าไรโคไม่พิน

ถลาครบจบนิทาน การแตกมิตร
 กุมารน้อยค่อยเข้าใจคนบเนียน
 อันเค็ดน้อยค่อยเรียนเพียรสังเกท
 มุ่งสอนใจให้คิดพินิจนาน

สิ่งคั้งทาดมิ่งทึงยั้งผิงหู
 ก็เตรียมสู้กัมเขาวังเข้ามา
 สักทังนั้นซูลมุนวิงวุ่นป่า
 พาสีฟ้าสีฝุ่นเหมือนซุนใจ
 ผู้ประหารกมหนานำตาไหล
 มิตรทำไมซามีทรอนิจจา
 ยังอาจหักคั้นใจไม่หนักหนา
 เหมือนตีวาเสียดไปมิได้คั้น
 ธิป่อยยสิ่งใหญ่ให้เข้มขึ้น
 สิ่งหล้ากสิ่ก่าสรคเป็นบทเรียน

สอนให้คิดยากกว่าการสอนอ่านเขียน
 เริ่มพากเพียรศึกษาวิชาการ
 ธิโตปเทศค่ากถนใช้สอนอ่าน
 จงเบิกบานด้วยปัญญาทั่วหน้าเฮย.

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กตากรุณานิทานการแตกมิตร   สอนให้คิดมากกว่าการสอนอ่านเขียน

ทีโพลเทสค่ากลอน

ภาคผนวก ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายศัพท์

กลา	ถ้อยคำ, เรื่อง	นุสนธิ์	การทักทอ,
กังชา	สงสัย, ดังเล	(นุสนธิ์)	การสืบเนื่อง
กำสรวท	สลคใจ, เสราหมอง	บรรพทศฐาน	แบบอย่างที่เป็นหลักปฏิบัติ
เกดลือเป็นหนอน	คนวงในทจวิท	บรรลย	ตาย, ลมจม
เกดลือ	ชวยเหล็ด	บัตทิต	ผู้มีปัญญา, นักปราชญ์
ช้เทอ	ไมคม, โง	บุพเพสันนิวาส	ความเคยเป็นัวเมียมกัน
คณา	คณะ, หม		มาในชาติปางก่อน
คาม	บาน, หมบาน	ประจัญ	สรบ
เคหา, เคหาสน	บาน	ปาฐก, ฐก	ปาทีบ, ป่ารก
จริยธรรม	การประพฤตฤทฎกรรม	เปลาคาย	อางวาง, ไมไดอะไร
ฉวี	ฉิว, ฉิวพรรณ	ผยอง	กำแหง, ลำพอง
ชล	น้ำ	ผลาญชีวิต	ชา
ครุณ	เค็ดก้วยรุน	พนา	ป่า
ทองกวาว	ชอคนไม,	พญาสาร, สาร	ชาง
	คอกไมชนิดหนึ่ง	พัทตร	ใบหน้า
โทสะ, โทสา	ความโกรธ	พันทุ	คอสู
ชรณิน, ชรณี	แผนคิน	พาลิช	พอค
ธรรม, ธรรมา	ความดี, คำสั่งสอน	พินิจ	พิจารณา, ตรวจตรา
	ทางศาสนา	เพทบาย	ทำบาย, ทำเลทกล
นัยนา	ควงตา	ไพร, พงไพร	ป่า
นารายณ	ชอเทพเจ้าองค์หนึ่ง	ภัสคา	สามี
	ของศาสนาพราหมณ	ภิรมย, ภิรมยา	ยินดี, พอใจ
		(อภิรมย)	

ภินท์	การแตก, การทำลาย	สัณชีวก	ชื่อวัวในหิโตปเทศ
โภค, โภคา	สมบัติ	สัทย์	การรักษาคำพูด
ม้วย	ตาย	สันโฆษ	ความยินดีแต่ในสิ่งที่ตนมีอยู่
มัจจุราช	เจ้าแห่งความตาย, ความตาย	สาชก	ยกตัวอย่างมาอ้างให้เห็น
มัจฉา	ปลา	สาชิต	แสดงแบบเป็นตัวอย่าง
ยุพราช	พระราชานุมน, รัชทายาท	สาชชน	คนดี
เลิศนัย	สิ่งที่แอมแฝง ซ่อนเร้น	สิงห	ราชสีห์
วจี	คำพูด	สุนทร, สุนทรา	ถ้อยคำ, งาม, ไพเราะ
วายนม, วายปราม	ตาย	หทัย	ใจ, หัวใจ
วารี	น้ำ	เหินหาว	ลอยฟ้า, บินบนฟ้า
วิจิตร	สวย, หลากสี	อหังการ,	เย่อหยิ่ง,
วิบัติ	ลมจม, ความฉิบหาย	อหังการ	ก้าวร้าวด้วยความถือตัว
วิหค	นก	อชันดาสัย	นินัย, น้ำใจดี
ศรัทธา	เดื่อมใส, เชื่อถือ	อาสัจญ	ตาย
ไศล	เขานิน	อุทัย	พระอาทิตย์แรกขึ้น
สมเพท	สงสาร	อุบล	ดอกบัว, บัว
สยาม	ชื่อเดิมของประเทศไทย	แอก	ไม้ที่พาดคอวัวหรือควาย เพื่อลากจูง

เรื่องย่อ

หิโตปเทศคำกลอน

เกริ่นเรื่องโดยกล่าวถึงเมื่อปาณลิบุตร มีพระราชช่อ สุทรศนะ พระองค์มีโอรส ้วยรุ่นสองค แต่ทุกองค์ไม่ชอบศึกษาเล่าเรียน พระราชาทรงวิตกมาก จึงรับสั่งให้นักปราชญ์ ราชบัณฑิตทั้งหลายเข้ามาเฝ้า วิษณุกรรม ซึ่งเป็นนักปราชญ์ผู้มีปัญญายิ่ง รับอาสาจะสั่งสอน อบรมพระโอรส โดยขอเวลาเพียงหกเดือน แล้ววิษณุกรรมก็เริ่มเล่านิทานให้โอรสทั้งสี่ฟัง นิทานตอนแรกคือเรื่อง การผูกมิตร

ตอนที่ 1 การผูกมิตร

กาคำหนึ่งตนแต่เขาเห็นนายพรานหวานขาว โดยมีตาชายไวข้างบนก็รู้ว่าจะมีเหตุร้าย เห็นนกพิราบฝูงหนึ่งบินมาจะจิกกินข้าว แต่พญานกห้ามไว้ ในหมู่บริวารมีนกคอคำหนึ่ง ไม่เชื่อฟัง เขาจิกกินข้าว นกอื่น ๆ กำลังหิวจึงบินตามลงไป พญานกก็ตองบินตามไปด้วย ความเป็นห่วง นกทั้งฝูงจึงติดตามตาชายของนายพราน พญานกดูฉลาดชวนบริวารให้พร้อมใจบิน แล้วพาตาชายไปหาเพื่อนคือพญาหนู พญาหนูช่วยกักตาชายขาด นกทั้งฝูงจึงปลอกลัยและบินจากไป

กาบินตามสังเกตดูอยู่ รู้สึกศรัทธาพญาหนู ซึ่งมีเมตตาและฉลาด จึงขอสมัครเป็นมิตร ครั้งแรกหนูไม่ยอม แต่ในที่สุดก็ตกลงเป็นมิตรกับกา ต่อมากาเห็นว่าป่าที่อยู่นั้นเริ่มขาดแคลนอาหาร จึงชวนหนูไปหาเต่าซึ่งเป็นเพื่อน เต่าต้อนรับสองสหายเป็นอย่างดี แต่สงสัยว่าเหตุใดหนูจึงมาอยู่ป่าแทนที่จะอยู่บ้านคน หนูเล่าว่าตนเคยอยู่บ้าน แต่ถูกคนใจร้ายไล่ตี จึงหนีมาหาความสันโดษอยู่ในป่า เต่าฟังเรื่องก็นิยมหนู สัตว์ทั้งสามอยู่ด้วยกันจนวันหนึ่งกว้างเพื่อนเต่าเข้ามาบอกให้หนี เพราะมีพระราชจะยกทัพมา และพวกทหารจะออกไล่สัตว์ สัตว์ทั้งสามเป็นห่วงเต่าซึ่งจะหนีไม่ทัน จึงออกอุบายว่าเมื่อพวกทหารจับเต่าได้ ให้กว้างแกล้งนอนตายอยู่ริมน้ำโดยมีกาทำท่าจิกกินอยู่ พอทหารเห็นกว้างก็จะวางเต่าเพื่อไปจับกว้าง หนูจึงแอบอยู่ใกล้ๆ

จะเข้ากัดเชื้อที่ผูกเต่า เต่าก็จะรีบคลานลงน้ำ ส่วนกว้างก็รีบวิ่งหนีไป เหตุการณ์เป็นไปตามอุบายนั้น สัตว์ทั้งสี่คือ หนู เต่า กา และกว้าง พันอันตรายทั้งหมดและอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทั้งนี้ด้วยผลแห่งการผูกมิตรนั่นเอง

นิทานเรื่องที่ 1 เสือกับคนเดินทาง

ผู้เล่า : พญานกพิราบ

ผู้ฟัง : บริวารนก

เรื่องย่อ : เสือตัวหนึ่งอยู่ริมบึงน้ำ ตะโกนแก่คนเดินทางว่าจะให้กำไลทอง ให้คนลงไปอาบน้ำเสียก่อน คนเดินทางหลงเชื่อลงน้ำก็ติดปลัก ตกเป็นเหยื่อแก่เสือเจ้าเล่ห์

นิทานเรื่องที่ 2 กวางกับหมาจิ้งจอก

ผู้เล่า : พญาหนู

ผู้ฟัง : กา

เรื่องย่อ : กวางกับกาเป็นเพื่อนรักกัน วันหนึ่งหมาจิ้งจอกเห็นกวางก็อยากกิน จึงออกอุบายขอเป็นเพื่อนกับกวาง กาเตือนกวางมิให้หลงเชื่อโดยยกนิทาน (เรื่องที่ 2.1 เรื่อง แรงชรากับแมว) ให้ฟัง หมาจิ้งจอกไม่ละความพยายาม จนในที่สุดสัตว์ทั้งสองยอมให้อยู่ด้วย หมาจิ้งจอกหลอกกวางให้ไปกินข้าวที่ทุ่งสาละใหญ่ กวางตามไปกินหลายครั้งจนถูกแร้วตักติดอยู่ หมาจิ้งจอกคอยจะจับกิน แต่กาตามหาพบก็ออกอุบายว่า เมื่อเจ้าของนาเดินมา ให้กวางทำเป็นตาย เจ้าของเห็นกวางตายก็ปลดแร้วออก กวางวิ่งหนีได้ เจ้าของนาขวางไม่ตามไป บังเอิญไปถูกหมาจิ้งจอกตาย

นิทานเรื่องที่ 2.1 แรงชรากับแมว

ผู้เล่า : กา

ผู้ฟัง : กวางและหมาจิ้งจอก

เรื่องย่อ : มีแรงชราตัวหนึ่ง พวกนกส่งสารให้อาศัยอยู่ด้วย โดยแรงช่วยดูแลลูกนกเมื่อพ่อแม่ไปหาอาหาร วันหนึ่งแมวเห็นลูกนกก็อยากกิน ออกอุบายเข้าไปหาแรงชราว่าขอเข้ามาเป็นลูกศิษย์ แรงหลงคำยกยอก็ยอมให้แมวอยู่ด้วย เป็นโอกาสที่แมวจะคอย ๆ จับ

ลูกนกกินได้ทุกวัน พ่อแม่มกเห็นแต่ซากลูกนกเคลื่อนอยู่คิดว่าแรงกินลูกนก จึงฆ่าแรงตาย
กาเล่าเรื่องนี้เพื่อเตือนใจกว้าง ไม่ให้หลงเชื่อหมาจิ้งจอกซึ่งมาขอเป็นมิตร

นิทานเรื่องที่ 3 หญิงสาวกับสามีแก่

ผู้เล่า : เพื่อนเจ้าของบ้าน (ที่หนูอาศัยอยู่)   ผู้ฟัง : เจ้าของบ้าน

เรื่องย่อ : หญิงสาวผู้หนึ่งมีสามีแก่ พอสามีไม่อยู่กับเธอไปพบชู้หนุ่ม วันหนึ่ง นางนั่งอยู่
กับชายหนุ่ม เห็นสามีเดินมาแต่ไกล นางก็รีบวิ่งไปรีบและกอดรัดแสดงความรักสามีมีย่าง
ฉับพลัน ทั้งนี้เพื่อให้สามีแก่ดีใจจนไม่ทันสังเกตเห็นชายชู้ ชายนั้นจะได้ถือโอกาสหนีทัน
เพื่อนเล่าเรื่องนี้ให้เจ้าของบ้านฟัง เพื่อแสดงว่าผลทุกอย่างย่อมมาจากเหตุ

นิทานเรื่องที่ 4 หมาจิ้งจอกกับสายขนู

ผู้เล่า : เต่า   ผู้ฟัง : หนูกับเต่า

เรื่องย่อ : พรานคนหนึ่งยิงกว้างตายยังไม่พอ เห็นหมูกี่วางกว้างไว้ไปยังหนู หนูต่อสู้
จนตายทั้งพรานและหนู หนูอยู่ในที่ต่อสู้ถูกทับตายรวมเป็นสี่ชีวิต หมาจิ้งจอกออกมาเห็น
เหยื่อมากมายก็ดีใจ แต่โลภมากจึงเขาทะเกกินสายขนูเสียก่อน สายขนูซึ่งทำด้วยเอ็นสัตว์
ก็ขาด ลูกขนูเสียหัวใจหมาจิ้งจอกตายด้วยความโลภ

นิทานเรื่องที่ 5 ตุงคพลกับหญิงผู้มีสามี

ผู้เล่า : หนู   ผู้ฟัง : กวาง เต่า และกา

เรื่องย่อ : ตุงคพลเป็นบุพราชนูม วันหนึ่งออกุประพาสถนน เห็นหญิงงามผู้หนึ่งก็หลงรัก
ให้ชาหลวงไปทาบทาม แต่หญิงนั้นมีสามีแล้วจึงปฏิเสธ ชาหลวงกลับมาหาตุงคพลพร้อมกับ
ยกนิทาน (เรื่องที่ 5.1 เรื่องหมาจิ้งจอกกับข้าง) ให้ฟัง เพื่อให้เห็นว่าปัญญาย่อมเอาชนะได้
ตุงคพลจึงคิดอุบายให้ชายซึ่งเป็นสามีหญิงนั้นเข้ามาเฝ้า ให้ตำแหน่งอยู่ใกล้ซีก

พระองค์ วันหนึ่งก็ให้ชายนั้นไปจัดหาหญิงสาวสวยมาถวายวันละคนให้ครบหนึ่งเดือน เพื่อทำพิธีบวงสรวงเจ้าแม่ ชายนั้นพาหญิงสาวมาถวายทุกวัน แล้วแอบดูก็เห็นตุ๊กตผลทำความเคารพหญิงสาวแล้วมอบเพชรพลอยให้โดยมิได้แตะต้องหญิงเหล่านั้น ภายหลังโลกมากอยากได้สมบัติบ้าง จึงพากรรยารูปงามของตนเข้ามาถวาย แต่ก็ต้องเสียใจเมื่อเห็นตุ๊กตผลเข้าสัมผัสแสดงความรักวาทศกัณฐกรรยาของตน ของเสียรู้ และเสียภรรยา เพราะความโลภของตนเอง

นิทานเรื่องที่ 5.1 หมาจิ้งจอกกับช่าง

ผู้เล่า : ข้าหลวง

ผู้ฟัง : ตุ๊กตผล

เรื่องย่อ : หมาจิ้งจอกฝูงหนึ่งอยากจะกินช่าง จึงให้ตัวหนึ่งไปหลอกช่างว่าพวกสัตว์ประชุมกันเลือกช่างเป็นเจ้าป่า ให้ไปแสดงตัว ช่างหลงตัวว่าจะได้เป็นเจ้าป่าจึงรีบวิ่งตามไป หมาจิ้งจอกนำช่างไปให้ตกหลุม แล้วรวมกินเสีย

ข้าหลวงเล่านิทานเรื่องนี้ให้ตุ๊กตผลฟัง เพื่อแสดงว่าแม้เรื่องยากก็อาจสำเร็จได้โดยง่ายเมื่อใช้อุบาย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การแตกมิตร

วิษณุศรมัน ได้เล่านิทานใหม่เป็นเรื่องของการแตกมิตรให้สิ่กุมารฟัง เนื้อเรื่องกล่าวถึงพ่อค้าคนหนึ่งเอาสินค้าบรรทุกหลังโคไปขายต่างเมือง คราวหนึ่งบรรทุกหนักเกินอัตรา ทำให้โคชื้อล สักขีวัก ขอเท้าหัก นายพานิชจึงทิ้งโคตัวนั้นไว้ในป่า สักขีวักพยายามขมก้นความเจ็บปวด รักษาตัวจนหายเจ็บ กลับอันพีแข็งแรงส่งเสียงร้องตะนองไปทั้งป่า จนราชสีห์เจ้าป่าเองก็เกรงกลัวไม่กล้าออกหากิน สุนัขจึงจอกสองตัวหวังประจบเจ้านาย จึงหาทางให้โคกับสิงห์เป็นเพื่อนกัน และอยู่ร่วมสำนักโดยมีศักดิ์เสมอกัน ต่อมาสุนัขจึงจอกยกยกเนื้อที่เป็นเสบียง ถูกโคจับได้ จึงหาทางยุยงให้สิงห์และโคระแวงซึ่งกันและกัน โดยไปเล่าให้สิงห์ฟังว่า โคจะแย่งอำนาจ ถ้าโคกินเขา เขามาก็เตรียมต่อสู้ แล้วไปบอกโคว่า สิงห์เตรียมจะฆ่าโคถ้าไม่เชื่อให้ไปดู จะเห็นท่าสิงห์เตรียมสู้ ซึ่งโคหลงเชื่อก็กินเขาเข้าไป เตรียมต่อสู้บ้าง ในที่สุด สิงห์ก็ฆ่าโคเสีย แล้วก็รู้สึกเสียใจที่หลงกลหมาจึงจอก แต่ก็ไม่สามารถจะให้โคมีชีวิตกลับคืนมาได้ การแตกมิตรจึงมีด้วยเหตุฉะนี้

นิทานเรื่องที่ 1 หมากับลา

ผู้เล่า : หม่าจิ้งจอก

ผู้ฟัง : เพื่อนหม่าจิ้งจอก

เรื่องย่อ : ชายผู้หนึ่งนอนหลับอยู่ มีขโมยจะขึ้นบ้าน ที่บ้านนี้มีหมากับลา หม่าเฝ้าบ้านไม่หอนเห่าเพราะนายไม่เคยให้รางวัล ลาผู้หวังดีจึงร้องเสียงดังเพื่อปลุกนาย เจ้าของบ้านตกใจตื่น โกรธลาที่ร้องหนวกหู จึงตีลาตาย

นิทานเรื่องที่ 2 ราชสีห์กับแมว

ผู้เล่า : หม่าจิ้งจอก

ผู้ฟัง : เพื่อนหม่าจิ้งจอก

เรื่องย่อ : ราชสีห์ตัวหนึ่ง ขณะนอนอยู่มันถูกหนูตะเ่าสร้อยชน จะไล่จับก็ไม่ทัน จึงไปขอให้แมวช่วย โดยคอยแทนด้วยอาหารดี ๆ แมวรีบจับหนูกินด้วยความเชื่อ ไม่มีหนุมารบกวนแล้ว ราชสีห์ก็ไม่ให้อาหารแมวอย่างเคย

นิทานเรื่องที่ 3 หญิงกับระฆัง

ผู้เล่า : หมาจิ้งจอก

ผู้ฟัง : พญาราชสีห์

เรื่องย่อ : โจรผู้หนึ่งขโมยระฆังเดินทางมาในป่าก็ถูกเสือกัดตาย พวกลิงเอาระฆังไปเล่นคนใดยินเสียงระฆังทั้งที่โจรตายแล้ว ก็คิดว่าระฆังมีพลังพากันหวาดกลัวกันทั้งเมือง หญิงผู้หนึ่งรับอาสาเข้าเมืองว่าจะไปฆ่าผี นางเอาขี้ผึ้งไปโยนให้ลิงกิน พวกลิงมัวแต่ขูดมุนแย่งดูขี้ผึ้งก็ทิ้งระฆัง นางฉวยระฆังเอามาตีไล่รังวัลจากเจ้าเมือง

หมาจิ้งจอกเล่าเรื่องนี้ให้ราชสีห์ฟังเพื่อออกตัวว่า ความจริงคนไม่ได้แสดงความสามารถไปจับ โคม่า เหมือนหญิงซึ่งไปไล่ระฆังมา โดยไม่ได้มีความสามารถไปฆ่าผีแต่อย่างใด

นิทานเรื่องที่ 4 เจ้าชายกับนางโนบาคาล

ผู้เล่า : หมาจิ้งจอก

ผู้ฟัง : เพื่อนหมาจิ้งจอก

เรื่องย่อ : โอรสหนุ่มของนครหนึ่งได้ฟังคำบอกเล่าของพ่อค้าว่า ได้เห็นหญิงงามผู้หนึ่งนั่งคิดพิณอยู่บนบัลลังก์กลางทะเล เจ้าชายตามไปดูก็ได้เห็นหญิงนั้น จึงกระโดดน้ำตามไปด้วยความลุ่มหลง กลับรู้สึกตัวว่าเข้ามาอยู่ในปราสาทกับหญิงสาวนั้นซึ่งเป็นธิดาเทพเจ้า ทั้งสองอยู่ด้วยกันด้วยความสุข

เทพธิดานั้นสั่งเจ้าชายว่าอย่าแตะต้องรูปกายของหญิงผู้หนึ่งที่ข้างฝา แต่เจ้าชายไม่เชื่อ จึงลองแตะภาพนั้น แล้วก็ตกลงกระเด็นกลับมาอยู่บนแผ่นดินดั้งเดิม โดยไม่สามารถกลับไปหาเทพธิดารูปงามได้อีก

นิทานเรื่องที่ 5 พอค้ากับคีมกล

ผู้เล่า : หมาจิ้งจอก

ผู้ฟัง : เพื่อนหมาจิ้งจอก

เรื่องย่อ : พอค้าคนหนึ่งเดินทางไปค้าขายต่างเมืองได้เงินมาก คืนวันหนึ่งได้แวะอาศัยพักที่บ้านหญิงผู้หนึ่ง ในบ้านนี้มีภาพแกะสลักประดับด้วยพลอยหลากสี พอค้าโลภมากอยากได้พลอยนั้น แต่พอเขื่อนมีเข้าไปหยิบก็ถูกคีมกลหนีบมือไว้ เจ็บปวดแทบขาดใจ ต้องมอบทรัพย์สินทั้งหมดให้เจ้าของบ้าน เพื่อแลกกับชีวิตของตน

หมาจิ้งจอกเล่านิทานเรื่องที่ 4 และเรื่องที่ 5 เพื่อให้เพื่อนปลงตกว่า ที่ได้รับทุกข์ขณะนั้นก็เพราะความโง่และกรรมของตนเอง ไม่ควรเสียใจ

นิทานเรื่องที่ 6 งูเห่ากับสร้อยทอง

ผู้เล่า : หมาจิ้งจอก

ผู้ฟัง : เพื่อนหมาจิ้งจอก

เรื่องย่อ : มีงูเห่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ในโพรงไม้ คอยขโมยซากกินอยู่เสมอ การตัวเมียจะย้ายรังหนี แต่กาตัวผู้คิดหาอุบายจะฆ่างู โดยยกนิทาน (เรื่องที่ 6.1 เรื่องราชสีห์กับกระต่ายแก่) มาเล่า แล้วดำเนินการ โดยให้กาตัวเมียบินไปคาบสร้อยทองที่พระโอรสถกควางไว้เมื่อมาสร่งน้ำทุกวัน ไปซ่อนไว้ในโพรงงู เสนาตามหาสร้อยทองจนพบ ก็คิดว่างูขโมยจึงตั้งงูตาย สมดังอุบายของกา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทานเรื่องที่ 6.1 ราชสีห์กับกระท่ายแก่

ผู้เล่า : กาท้าวผู้

ผู้ฟัง : กาทัวเมีย

เรื่องย่อ : มีราชสีห์ตัวหนึ่งจับสัตว์กินเป็นอาหารทุกวัน บรรดาสัตว์ก็เอกร้อนไปทั่ว จึงประชุมกันและขอรองราชสีห์ว่า จะส่งสัตว์มาให้กินทุกวัน จนถึงคราวของกระท่ายแก่ตัวหนึ่ง กระท่ายแก่ลงมาช้า ๆ และบอกราชสีห์ว่าถูกเจ้าป่ากักตัวไว้ ราชสีห์โกรธที่มีเจ้าป่าคู่แข่ง ก็ตามกระท่ายไปถึงบ่อใหญ่ เห็นเงาตัวเองอยู่ในน้ำคิดว่า เป็นศัตรู กระโดดลงไปจึงสิ้นชีวิตตามอุบายของกระท่าย

นิทานเรื่องที่ 7 นกกับพระสมุทรร

ผู้เล่า : หมาจิ้งจอก

ผู้ฟัง : พญาราชสีห์

เรื่องย่อ : มีนกตัวเมียอาศัยอยู่ริมฝั่งทะเล เมื่อจะออกไป นกตัวเมียมักจะบินจะชดช้ไปหมด แต่นกตัวผู้ไม่กลัว ครั้นครั้งชดช้ไปหมดจริง ๆ นกตัวผู้ก็เรียกนกทั้งหลายมาประชุมกัน แล้วพากันบินไปร้องเรียนต่อพญาครุฑ พญาครุฑนำเรื่องไปทูลพระนารายณ์ พระนารายณ์จึงให้ครุฑนำคำสั่งไปบังคับพระสมุทรรให้คืนช้แก่นก พระสมุทรรกำลังมากแต่ต้องพ่ายแพ้นกในที่สุด

หมาจิ้งจอกเล่าเรื่องนี้ให้พญาราชสีห์ฟังเพื่อเป็นคติว่า อย่าประมาทกำลังของ

ชาวศึก

แบบฝึกหัด

חיילי תעסוקה

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 การผูกมิตร

1. จงวงรอบอักษรหน้าคำต่อไปนี้ที่ถูกตัด (20 คะแนน)

1) ฮีโตปเทศ ฉบับแรกแต่ดั้งเดิม เป็นภาษาอะไร

- ก. อังกฤษ
- ข. สันสกฤต
- ค. ปรากฤต
- ง. บาลี
- จ. ไทย

2) ชูแปล ฮีโตปเทศ เป็นภาษาไทยคือใคร

- ก. เสรีเยว โกเศศ
- ข. นาคะประทีป
- ค. สุนทรภู
- ง. นภลัย
- จ. กวีไม่ปรากฏนาม

3) ฮีโตปเทศ ฉบับที่นักเรียนอ่านอยู่นี้ เป็นคำประพันธ์ประเภทใด

- ก. กาพย์
- ข. กลอน
- ค. โคลง
- ง. ฉันท์
- จ. ร่าย

- 4) ทิโตนเทศ หมายความว่าอะไร
- ทำรับเล่านิทาน
  - ทำรับการผูกมิตร
  - ทำรับการแตกมิตร
  - ทำรับต่างประเทศ
  - ทำรับแนะนำประ โยชน์
- 5) บันฑิตที่รับอาสาสอนโอรสสี่องค์ ชื่ออะไร
- ปาณฑุบุตร
  - สุทรรคนะ
  - วิษณุศรมัน
  - ทุงกพล
  - ไม่ปรากฏนาม
- 6) ในนิทานเรื่องนกพิราบ เหตุใดคนทั้งฝูงจึงติดตามช่วย
- เพราะมองไม่เห็นตาช่วย
  - เพราะพญานกไม่เคียดชัง
  - เพราะหิวมากจนลืมอันตราย
  - เพราะนกทุกตัวก็จืดจาง
  - เพราะเชื้อค่านกคือตัวหนึ่ง
- 7) ในนิทานเรื่อง เสือกับคนเดินทาง เหตุใดคนเดินทางจึงระ โจนติดปลักคมในหนองน้ำ
- เพราะเสือหลอกให้อาบน้ำแล้วจะให้กำไล
  - เพราะกลัวเสือจึงหนีลงน้ำ
  - เพราะเสือหลอกว่ากำไลอยู่ในน้ำ
  - เพราะเสือชวนให้อาบน้ำด้วยกันก่อน
  - เพราะหว่ากำไลตก จึงลงไปเก็บในน้ำ

- 8) นิทานเรื่องนกพิราบ สอนใจว่าอย่างไร
- ความเชื่อใจกัน ทำให้เกิดความสำเร็จ
  - ความสามัคคี ทำให้เกิดความสำเร็จ
  - อย่าเห็นแก่ได้แต่ฝ่ายเดียว
  - อย่าหลงเชื่อคำคนหลอกลวง
  - อย่ามัวแต่โกรธกันเอง
- 9) เหตุใด กาจึงขอเป็นมิตรกับหนู
- เพราะหนูเป็นเพื่อนของพญานก
  - เพราะกาไม่มีเพื่อน
  - เพราะกาต้องการให้หนูช่วย
  - เพราะหนูช่วยเหลือและตักเตือนเพื่อน
  - เพราะกามีอายุในใจ
- 10) เหตุใด หนูจึงไม่ยอมเป็นมิตรกับกาในตอนแรก
- เพราะธรรมชาติมัน กายอมกินหนู
  - เพราะกาพูดจาไม่ไพเราะ
  - เพราะกาเป็นสัตว์ที่นารังเกียจ
  - เพราะกาไม่ช่วยพญานกพิราบ
  - เพราะหนูชอบอยู่ตามลำพัง
- 11) ในนิทานเรื่อง แรงชราที่เลี้ยงลูกนก ใครเป็นผู้กินลูกนก
- กา
  - หนู
  - แรง
  - แมว
  - งู

- 12) ในนิทานเรื่อง กวางกับหมาจิ้งจอก เหตุใดหมาจิ้งจอกจึงตาย
- เพราะถูกคนตั้งใจขว้างไม้มา
  - เพราะบังเอิญถูกไม้ที่คนขว้างมา
  - เพราะกาชอกดูบายให้หมาจิ้งจอกตาย
  - เพราะกวางชอกดูบายให้หมาจิ้งจอกตาย
  - เพราะนายพรานเขาแรวคักหมาจิ้งจอกได้
- 13) เหตุใดหมาจิ้งมาอยู่ป่า แทนที่จะอยู่ตามบ้านคน
- เพราะในป่ามีอาหารมากกว่าในบ้าน
  - เพราะถูกคนไล่ให้ไปอยู่ป่า
  - เพราะอยู่ป่าไม่คงเป็นทาสใคร
  - เพราะอยู่ป่ามีเพื่อนมาก
  - เพราะไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน
- 14) ในนิทานเรื่อง หมาจิ้งจอก โลกมาก เหตุใดหมาจิ้งจอกจึงตาย
- เพราะไปแตะสายธนูกิน
  - เพราะถูกแรวคัก
  - เพราะถูกงูกัดตาย
  - เพราะถูกสุกรฆ่าตาย
  - เพราะถูกนายพรานฆ่าตาย
- 15) ในนิทานเรื่อง ทุงคพลกับหญิงผู้มีสามี สามีผู้นั้นต้องเสียภรรยาไปเพราะเหตุใด
- เพราะความเข้าใจผิด
  - เพราะตน โลกมาก
  - เพราะภรรยา โลกมาก
  - เพราะภรรยาใจโลเล
  - เพราะดูบายขของตนเอง

16) คำกลอนนี้หมายความว่าอย่างไร

มัจจุราชกวาดแขนไกลแสนไกล อยู่ที่ไหนจงตั้งระวังตน

ก. ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

ข. ผู้หญิงสวยนั้นไม่ยั่งยืน ของระวัง

ค. การคบคนชั่วนั้นมีอันตราย

ง. ประเทศชาติจะเจริญถ้าเราไม่ประมาท

จ. การมีศกवादจะคงทำอยู่เสมอ ไม่ว่าอยู่ที่ไหน

17) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร

เหมือนจันทร์ทั้งสองแสงแรงเมตตา ไม่เลือกว่าบ้านใครไพร่ผู้ดี

ก. ความพอใจคือความสุข

ข. พระจันทร์แสงสว่างกว่าดวงดาวทั้งหลาย

ค. คนดียอมช่วยเหลือทุกคนไม่ว่าใคร

ง. พระจันทร์ยอมเป็นที่รักของทุกคน

จ. พระจันทร์มีค่ายิ่งกว่าทอง

18) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร

เหมือนถ่านไฟใครถือมือก็พัง ดับแล้วยังเปื้อนค่านาราคาญ

ก. หยิบของสกปรกของระวังเป็นสนมมือ

ข. ถ่านไฟร้อนมีอันตรายของระวัง

ค. คนไม่เอาถ่านนั้นนาราคาญ

ง. คนชั่วค่าเหมือนถ่านอาจเป็นคนดีก็ได้

จ. การคบคนชั่วทำให้เดือดร้อนทุกเวลา

- 19) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 เหาโรมั้ไม่เป็นสถานวิมานทอง คือว่าครองเศหาสน์เป็นทาสคน
 ก. โรมั้ไม่เย็นสบายกว่าในบ้าน
 ข. อยู่ในป่าดีกว่าอยู่ในบ้านที่กตัญญู
 ค. อยู่วิมานคือว่าอยู่บ้านที่เป็นทาส
 ง. เกิดเป็นทาสจะอยู่ที่ไหนก็ไม่สบาย
 จ. จะอยู่ป่าหรืออยู่บ้านก็สบายใจเหมือนกัน
- 20) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 อีกรการคบคนชั่วที่มิวเมา เหมือนรุมเงาเมฆงามก็ยามเดียว
 ก. อันการคบคนเมานั้นมีแต่เค็คร้อน
 ข. การคิมน้ำเมานั้นจะสนุกก็แต่เวลาคิมนั้น
 ค. การคบคนชั่วนั้นไม่ยั่งยืน
 ง. เงาเมฆนั้นไม่ยั่งยืน
 จ. จะคบใครอย่าคบเพียงยามเดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ข้อความในชุดที่ 2 คือความหมายของคำในชุดที่ 1 จงจับคู่โดยนำตัวอักษรหน้าชุดที่ 2 มาใส่หน้าชุดที่ 1 ให้สัมพันธ์กัน (15 คะแนน)

ชุดที่ 1

ชุดที่ 2

- ..... 1. ทองกวาว
- ..... 2. ไสล
- ..... 3. บังทิต
- ..... 4. ฉวี
- ..... 5. มัจฉา
- ..... 6. มัจจุราช
- ..... 7. วิหค
- ..... 8. อูบล
- ..... 9. สกฺขน
- ..... 10. สันโคษ
- ..... 11. อัจฉมาสัย
- ..... 12. เลศนัย
- ..... 13. มุพราช
- ..... 14. กิณฑ์
- ..... 15. ไอลศวรร์ย

- ก. ความยินดีแต่ในสิ่งที่มีอยู่
- ข. บัว, ดอกบัว
- ค. เขาหิน
- ฌ. สมบัติแห่งพระราช
- ง. พระราชาหนุ่ม, รัชทายาท
- จ. ผิวกาย, ผิวพรรณ
- ฉ. โหคร้าย
- ช. ความรู้
- ซ. นก
- ณ. การแตก, การทำลาย
- ด. ปลา
- ฎ. ผู้มีปัญญา, นักปราชญ์
- ฏ. ชื่อดอกไม้ชนิดหนึ่ง
- ฐ. คนดี
- ท. สิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้น
- ฒ. นิสัย, น้ำใจดี
- ณ. เจ้าแห่งความตาย, ความตาย

3. โปรดเขียนตอบในกระดาษแผ่นนี้

ก. ในเรื่อง การผูกมิตร นักเรียนชอบนิทานเรื่องใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

(7 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข. นักเรียนมีความเห็นว่า การผูกมิตรมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร (8 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การแตกมิตร

1. จงวงรอบอักษรหน้าคำคอบที่ถูกตอง (20 คะแนน)

1) เหตุใดคพควจึงนำโคบรทุกสินค้ไปขย

ก. เพราะคพคยอกจนคองหเงิน

ข. เพราะคองการเพิ่มทรพคที่มีอยู่ล้ให้มกขึ้น

ค. เพราะคองการเทียวคณโกล

ง. เพราะมีโคมโค้ไซงนหลยค้ว

จ. เพราะไม่รู้วโคขคเทหค

2) รชสีหรงกลับถ้เพราะอะไร

ก. เพราะค้มน้ค้มล้

ข. เพราะมองเห็นค้วประหลคณกค้ว

ค. เพราะโคค้มเสียงประหลคณกค้ว

ง. เพราะโคค้มเสียงโคนคค้ว

จ. เพราะรชสีหรงค้ค้จกค้วงย

3) ในนคทนเร้องหมกค้บล กวที่ลคถูกเจ้ของค้คยน้น ให้คค้วยงไร

ก. โม่ค้ช้ระของคนล้ควรงงเก้ยว

ข. โม่ค้รงวค้ลล้ควยทงน

ค. เป็นบ้วน้นล้บคค

ง. เป็นนคยค้ล้บคคเหมือนก้น

จ. จะท้ะไรค้คคให้คคคค

- 4) สุนัขจึงจอกไม่บอกราชสีห์ว่าเป็นเสียงโค เพราะอะไร
- เพราะไม่รู้ว่าเป็นเสียงอะไร
  - เพราะรู้แต่ยังไม่แน่ใจ
  - เพราะต้องการรางวัลที่รับอาสาณาย
  - เพราะกลัวนายจะโกรธ
  - เพราะเห็นว่าไม่ใช่ธุระของตน
- 5) ในนิทานเรื่อง ราชสีห์กับแมว แมวไม่ควรรีบจับหนูที่ตะสร้อยขนราชสีห์ เพราะเหตุใด
- เพราะไม่ใช่ธุระของแมว
  - เพราะราชสีห์จะจับเองก็ได้
  - เพราะได้รางวัลน้อยเกินไป
  - เพราะช่วยแล้วต่อไปก็ไม่ได้รับรางวัลอีก
  - เพราะช่วยแล้วราชสีห์ก็ไม่รู้จักบุญคุณ
- 6) สุนัขจึงจอกกล่าวกับโกซึ่งกำลังร้องเสียงดัง ว่าอย่างไร
- ว่าโคร้องเสียงดังทำให้คนตกใจ
  - ว่าโคทำให้ราชสีห์ตกใจ
  - ว่าโคทำให้ราชสีห์โกรธ
  - ว่าโคร้องเสียงดังเป็นการลบหลู่ตน
  - ว่าโคจะตกลงถูกจับตัวไปลงโทษ
- 7) ในนิทานเรื่อง ลิงกับระฆัง หญิงผู้นั้นได้ระฆังมาโดยวิธีใด
- โยนลูกไม้ให้ลิงกินแล้วฉวยระฆังมา
  - เอาลูกไม้ขว้างลิงแล้วแย่งระฆังมา
  - แอบหยิบระฆังมาตอนลิงเผลอ
  - ฉวยระฆังวิ่งหนีพวกลิงที่ตามมา
  - เอาระฆังไปยื่นไปให้ลิงแทน

- 8) เหตุใดเนื้อในคลังอาหารของพญาลิงจึงหายไปผิดปกติ
- เพราะจิ้งจอกไม่เอาใจใส่ดูแล
  - เพราะโคไม่เอาใจใส่ดูแล
  - เพราะเลี้ยงดูกันอย่างมากเกินไป
  - เพราะมีวิชาสมาธิเยี่ยมบ่อย ๆ
  - เพราะจิ้งจอกยกยอกเอาไปหมด
- 9) ในนิทานเรื่องเจ้าชายกับหญิงงามกลางทะเล เหตุใดเจ้าชายจึงกระเด็นจากบาคาล
- เพราะกระโดดลงไปน้ำ
  - เพราะไปหลงรักหญิงเจ้าของภาพ
  - เพราะไปแตะภาพหญิงที่ข้างฝา
  - เพราะถึงเวลาที่จะต้องกลับบ้านเมือง
  - เพราะเป็นเพียงความฝันเท่านั้น
- 10) เรื่องพ่อค้าที่ถูกขโมยเพราะไปหยิบพลอยที่ภาพสลักนั้น ทำอย่างไรเจ้าของบ้านจึงยอมปล่อยตัวไป
- พ่อค้าให้สัญญาว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีก
  - พ่อค้าร้องจนเจ้าของบ้านสงสาร
  - พ่อค้าคืนพลอยให้เจ้าของบ้าน
  - พ่อค้าให้ทรัพย์สินของตนแก่เจ้าของบ้าน
  - เจ้าของบ้านลงโทษให้เช็ดแล้วปล่อยไป
- 11) ในนิทานเรื่อง งูที่ขโมยไขกวาง ขโมยสร้อยของพระโอรสไปซ่อนไว้ในโพรงงูเพื่ออะไร
- เพื่อให้งูคิใจ จะได้ขโมยไขกวาง
  - เพื่อเป็นค่าไถ่ของตน
  - เพื่อให้งูตกใจและหนีไปเอง
  - เพื่อให้เสนาตามหาสร้อยและไล่งูไป
  - เพื่อให้เสนาคิดว่างูขโมยสร้อยและตีงูตาย

- 12) ในนิทานเรื่อง ราชสีห์กับกระต่ายแก่ เหตุใดราชสีห์จึงตาย
- เพราะกระต่ายขย้ำเงาตัวเองในน้ำ
  - เพราะกระต่ายขำมน้ำแต่ไม่พ่น
  - เพราะต่อสู้กับราชสีห์อีกตัวหนึ่ง
  - เพราะกระต่ายหลอกให้กระต่ายน้ำ
  - เพราะเสียใจมากจนอกแตกตาย
- 13) ในนิทานเรื่อง นกกับพระสมุทรร เหตุใดพระสมุทรรจึงคืนไข่ให้นก
- เพราะนกพากันไปร้องเรียนต่อพระนารายณ์
  - เพราะนกไปหาพญาครุฑ พญาครุฑไปหาพระนารายณ์
  - เพราะพระนารายณ์มองเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด
  - เพราะพระสมุทรรตั้งอำนาจของพญาครุฑ
  - เพราะพระสมุทรรส่งสารแมนก
- 14) เมื่อโคตายแล้ว ใครรู้สึกอย่างไร
- สิ่งเสียใจ
  - จึงจอกเสียใจ
  - สิ่งดีใจ
  - จึงจอกดีใจ
  - ข้อ ก. และ ข้อ ง.
- 15) หิโตปเทศกล่าวถอน มุ่งสอนอะไรแก่นักเรียน
- สอนนิทาน
  - สอนกลอน
  - สอนใจ
  - สอนอ่านเขียน
  - สอนมารยาท

- 16) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 แม้ร้แรงแสงจ้าแห่งอาทิตย์ ตะเกียงนิตยงสว่างเห็นทางแน่
- แสงอาทิตย์สว่างกว่าแสงตะเกียง
  - แสงตะเกียงมีประโยชน์กว่าแสงอาทิตย์
  - แสงอาทิตย์หรือแสงตะเกียงก็สว่างเหมือนกัน
  - สิ่งเล็กน้อยเช่นแสงตะเกียงอาจมีประโยชน์
  - สิ่งใหญ่เช่นอาทิตย์อาจไม่มีประโยชน์
- 17) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 อันว่าคนที่ฉลาดเหมือนวาดภาพ พื้นแบบราบเขียนสูงทำงานวิจิตร
- คนฉลาดสามารถทำให้คนอื่นเชื่อถือได้
  - คนฉลาดมักจะวาดภาพเก่ง
  - คนฉลาดมักหลอกลวงเก่ง
  - คนโง่ไม่รู้จักค่าของภาพเขียน
  - คนโง่หลงว่าภาพธรรมดาคือของสวยงาม
- 18) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 เหมือนคัทหางสุนัขสักเท่าไร หางก็ไม่หาย โกงยัง โกงคด
- นิสัยสุนัขนั้นแก้ยาก
  - นิสัยคน โกงนั้นแก้ยาก
  - หางสุนัขนั้น โกงเป็นธรรมชาติ
  - หางสุนัขเหมือนนิสัยคนทั่วไป
  - อย่าพยายามคัทหางสุนัข

- 19) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 เหมือนลอยกว้างกลางทะเลให้เหวว่า พดด้วงงูไคร่ข้างร้ายยิ่ง
- ก. ขวางงูไม่พนคอ
 ข. อย่าวัวใจทาง อย่าวางใจคน
 ค. อยาตั้งงูให้หลังหัก
 ง. น้ำนิ่งไหลลึก
 จ. กลืนไม่เข้าคายไม่ออก
- 20) คำกลอนต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร
 ในบึงบัวจรเขยวายเรวน ในคำคนหวานวนอนนั้นซ่อนพิษ
- ก. หินเสื่อปะจรเข
 ข. ของสวยงามมักซ่อนอันตราย
 ค. ปากเป็นเอก เลขเป็นโท
 ง. พดด้วงเป็นศรีแก่ปาก
 จ. อันนินทาไกลเหมือนเพน้า

ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ข้อความในชุดที่ 2 คือความหมายของคำในชุดที่ 1 จงจับคู่ โดยนำตัวอักษรหน้าชุดที่ 2 มาใส่หน้าชุดที่ 1 ให้สัมพันธ์กัน (15 คะแนน)

ชุดที่ 1

ชุดที่ 2

..... 1. สำนึก	ก. ไบรนา
..... 2. พาดิช	ข. ป่า
..... 3. สัตว์ชิวาก	ค. ป่าทึบ, ป่ารก
..... 4. แอภ	ฆ. แสดงแบบเป็นตัวอย่าง
..... 5. ป่าซัด	ง. ไม้ที่พาดคดงอหรือคดงอเพื่อลากจูง
..... 6. บุพเพสันนิวาส	จ. ชื่อ โคนในเรื่องหิโตปเทศ
..... 7. พักตร์	ฉ. สลด, เศร้าหมอง
..... 8. ภิรมย์	ช. ทาย
..... 9. ธาตุ	ซ. พิจารณา, กรวจรตรา
..... 10. วิจิตร	ด. พอค่า
..... 11. พนา	ต. การเคยเป็นผัวเมียกันมาในชาติก่อน
..... 12. วารี่	ถ. สวย, หลากสี
..... 13. อหังการ, อหังการ	ฐ. ผองใต้
..... 14. กำสรค	ฑ. เยอหยิ่ง, ก้าวร้าวด้วยดีชั่ว
..... 15. พิณิจ	ด. ยินดี, พอใจ
	ณ. น้ำ
	น. วิมาน, สวรรค์

3. โปรดเขียนตอบในกระดาษแผ่นนี้

ก. เรื่อง การแตกมิตร นี้ นักเรียนอ่านแล้วได้ข้อคิดอย่างไร (7 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข. เรื่อง ทิโตปเทศคำกลอน ที่นักเรียนอ่านมาทั้งหมดนี้ นักเรียนเห็นว่า มีข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง (8 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลยคำตอบแบบฝึกหัด

<u>ตอนที่ 1</u>		<u>ตอนที่ 2</u>	
<u>ข้อ 1</u>	<u>ข้อ 2</u>	<u>ข้อ 1</u>	<u>ข้อ 2</u>
1. ข	1. ฉ	1. ข	1. ข
2. ก	2. ค	2. ค	2. ฉ
3. ข	3. ฉ	3. ก	3. จ
4. จ	4. จ	4. ค	4. ง
5. ค	5. ฉ	5. ง	5. ค
6. จ	6. ฉ	6. ง	6. ฉ
7. ก	7. ข	7. ก	7. ก
8. ข	8. ข	8. จ	8. ท
9. ง	9. ฐ	9. ค	9. จ
10. ก	10. ก	10. ง	10. ฉ
11. ง	11. ฉ	11. จ	11. ข
12. ข	12. ท	12. ก	12. ฉ
13. ค	13. ง	13. ข	13. ฐ
14. ก	14. ฉ	14. จ	14. ฉ
15. ข	15. ข	15. ค	15. ข
16. ก		16. จ	
17. ค		17. ก	
18. จ		18. ข	
19. ข		19. จ	
20. ค		20. ข	

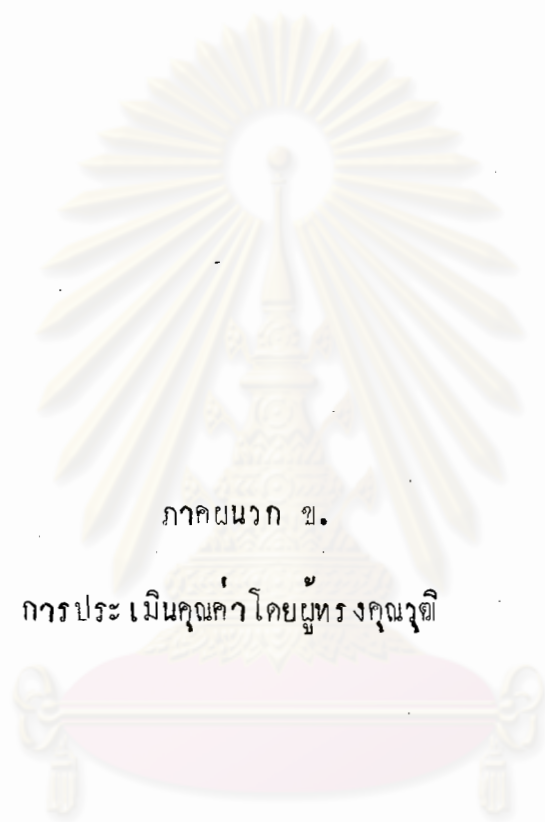
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคำตอบจากแบบฝึกหัดของนักเรียน

คะแนน	ความถี่ (f)	จุดกลาง (x)	fx
91 - 95	6	93	558
86 - 90	15	88	1320
81 - 85	23	83	1909
76 - 80	18	78	1404
71 - 75	13	73	949
66 - 70	9	68	612
61 - 65	7	63	441
56 - 60	3	58	174
51 - 55	4	53	212
46 - 50	2	48	96
	N = 100		$\sum fx = 7675$

สูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

แทนค่า
$$\bar{X} = \frac{7675}{100} = 76.75$$

ค่าเฉลี่ยของคำตอบจากแบบฝึกหัดของนักเรียนคือร้อยละ 76.75

ภาคผนวก ข.

การประเมินคุณค่าโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ด้านศิลปะการประพันธ์

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ เห็นว่าหนังสือที่โตปเทศก่ากลอนมีคุณค่าสูงในด้านการประพันธ์ ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไปนี้

"ผู้แต่งมีความสามารถสูงในเชิงการประพันธ์ ใ้ศิลปะในการแต่งกลอนให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน)

(บุญนำ บุญเสสรุ)

"มีหลายคนที่ใ้ช้ถ้อยคำไพเราะ ใ้ความหมายลึกซึ้ง การสร้างคำบางคำ น่าสนใจ เช่นใ้ คีมกล แทนมี้อไฟศาล เป็นต้น"

(พิศวาท ลักดากุล)

" เป็นแบบอย่างคำประพันธ์ร้อยกรองประเภทกลอนแปดที่ดีมาก เพราะคำกลอนสละสลวย กระชับทั้งคำและความ หลายบทนำมาเป็นภษิตสนนใจใ้"

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

"สามารถย่อและอธิบายเรื่องยาก-ยาวมาพอใ้เด็กอ่านเพลินโดยใ้คำประพันธ์ชนิดที่ง่าย ใ้ช้ถ้อยคำง่าย สละสลวย โดยผู้ประพันธ์สามารถแต่งใ้ดี นำไปเป็นตัวอย่างในการแต่งคำประพันธ์ใ้"

(ประยอม ชงทอง)

"ถ้าหมายถึงการแต่งกลอนฉบับนี้ นับว่าดีมาก"

(ยุพา สิงศิริ)

2. ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นก่ากึ่งกันในค่านนี้ ส่วนใหญ่เห็นค้วว่ามีคุณค่าในค่านเนื้อหา แต่กอนขางยากเพราะเป็นนิทานชอนนิทาน ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ดังต่อไปนี้

" เนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายกว่าฉบับเดิม เพราะผู้เขียนพยายามรวบรัดและ
เดินเรื่องอย่างรวดเร็ว ลักษณะนิทานซ้อนนิทานเห็นชัดขึ้น"

(พิศวาท ลัคคากุล)

" เนื้อหาดีคุณค่ามาก แต่เนื่องจากเป็นนิทานซ้อนนิทานมากเกินไป ทำให้
เนื้อหาเผลอไป และอ่านเข้าใจยาก"

(ยุพา สังศิริ)

" เนื้อหาซับซ้อนคล้ายนวนิยายสมัยใหม่ แม้แต่งเป็นกลอนบางตอนอาจ
ไม่ชัดเจนเพราะฉันทลักษณ์บังคับ"

(วรรณัท อักษรพงศ์)

" คุ้มเหตุที่โครงเรื่องเป็นนิทานซ้อนนิทาน จึงอาจเข้าใจยากอยู่บ้าง
แต่ส่วนวนกลอนช่วยให้เนื้อหาเด่น โดยเฉพาะคำสรุปที่เป็นคติสอนใจในท้ายเรื่องแต่ละเรื่อง"

(เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

" เนื้อหาเน้นในเชิงคติธรรม เนื้อหาที่เล่านี้ง่าย แต่ลำบากในการ
ลำดับเนื้อหา"

(สุนน อมรวิวัฒน์)

" เนื้อหาเหมาะกับเยาวชนวัยรุ่น สำหรับอ่านนอกเวลา"

(บุญนำ บุญเสรรฐ)

3. คำนวณความรู้ความบันเทิง

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า หนังสือโตปเทศาคำกลอนให้ความรู้ความบันเทิง
และคติสอนใจแก่เด็ก ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

"ให้ความรู้ความบันเทิงดีมาก"

(จารุณี กองพลพรหม)

"ให้ความสนุกสนานแบบนิทานซึ่ง เด็ก ๆ ทุกคนชอบอยู่แล้ว"

(บุญนำ บุญเสริม)

"ให้ความรู้ทางด้านคุณธรรมและการคบมิตร เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ สนุกสนาน
เหมาะกับเด็กวัยรุ่น ให้ความเพลิดเพลิน อ่านง่าย สำนวนเรียบ แต่ขาดอารมณ์ขัน"

(สุน อมรวิวัฒน์)

"ให้ความรู้ในทำนองสรูป โลกทรรศน์และชีวทรรศน์ได้ดีมาก"

(มะเนาะ ยูเด็น)

"เหมาะสมแก่วัยของเด็กในชั้นดี โดยวัยเด็กก็ชอบนิทาน แต่เป็นนิทานที่
ได้ทั้งความรู้ความบันเทิง"

(ประยอม ชองทอง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์ประเมินคุณค่า
หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง หิโตปเทศคำกลอน
สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้ประเมิน.....

	เกณฑ์ประเมิน				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. <u>คุณค่าทางคุณค่าศิลปะการประพันธ์</u>					
1.1 รูปแบบคำประพันธ์ถูกต้องตามฉันทลักษณ์					
1.2 มีสัมผัสทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ					
1.3 การเลือกใช้คำเหมาะสม					
1.4 ส่วนวนภาษาเหมาะสมแก่วัยของเด็ก					
1.5 มีรสวรรณคดีพอเหมาะแก่วัยของเด็ก					
1.6 บางตอนนำไปเป็นตัวอย่างคำประพันธ์ได้					
1.7 การดำเนินเรื่องชวนให้ติดตาม					
1.8 การบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.9 ผู้เขียนให้หลักจิตวิทยาในการเขียน					
1.10 ดารทั้งชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
1.11 จุดประสงค์ในการเขียนสอดคล้องกับจุดประสงค์ในหลักสูตร					

2. คุณค่าทางค่านเนื้อหา

	เกณฑ์ประเมิน				
	เห็นควย อย่างยิ่ง	เห็น เช่นควย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ควย	ไม่เห็นควย อย่างยิ่ง
2.1 เนื้อเรื่องเหมาะกับวัยของเด็ก					
2.2 ความยาวของเรื่องเหมาะสม					
2.3 ศัพท์มีปริมาณและความยากง่าย เหมาะสมกับเด็ก					
2.4 แบบฝึกหัดมีปริมาณเหมาะสม					
2.5 แบบฝึกหัดยากง่ายพอเหมาะ					
2.6 แบบฝึกหัดวัดความรู้และความ คิดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ ตั้งไว้					
2.7 ความถูกต้องของเนื้อหาตาม ต้นฉบับเดิม					
2.8 ภาพประกอบมีปริมาณเหมาะสม					
2.9 ภาพประกอบชัดเจนถูกต้อง					
2.10 ภาพประกอบทำให้เด็กสนใจ					
2.11 เนื้อหาบางตอนน่าจูงใจ ไปใช้					

3. คุณค่าทางค่านิยมความรับผิดชอบ	เกณฑ์ประเมิน				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3.1 ให้ความรู้ทางค่านิยมภาษา					
3.2 ให้ความรู้ทางค่านิยมศัพท์					
3.3 ให้ความรู้ทางค่านิยมการประพันธ์					
3.4 เสริมสร้างสติปัญญาแก่ผู้อ่าน					
3.5 ส่งเสริมศีลธรรมจรรยา					
3.6 สอดคล้องกับหลักพุทธศาสนา					
3.7 ให้ความรู้ในการดำเนินชีวิต					
3.8 ให้ความรู้เกี่ยวกับนิทานสันสกฤต					
3.9 ให้ความเพลิดเพลินในการอ่าน					
3.10 ให้อารมณ์ประณีตแก่ผู้อ่าน					
3.11 ช่วยฝึกการอ่านร่ายกรอง					
3.12 ช่วยสร้างนิสัยรักการอ่าน					
3.13 เป็นพื้นฐานการเรียนรู้วรรณคดี ขั้นสูง					

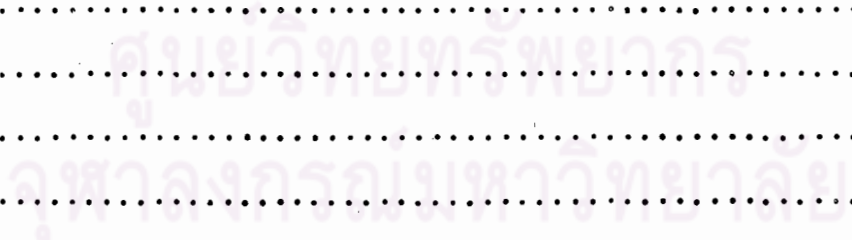
ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ในด้านศิลปะการประพันธ์ .....

2. ในด้านเนื้อหา.....

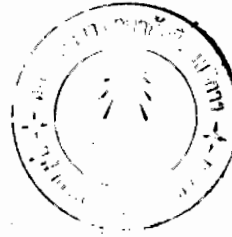
3. ในด้านความรู้ความบันเทิง.....

4. ในด้านอื่น ๆ.....

(ลงนาม)..... ผู้ประเมิน

ประวัติผู้เขียน

นางนภลัย (ฤกษ์ชนะ) สุวรรณธาดา เกิดวันที่ 5 พฤศจิกายน 2486
 ณ จังหวัดพระนคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย จากคณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2508 เป็นอาจารย์ภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัย
 Hankuk University of Foreign Studies เซอูล สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่าง
 พ.ศ. 2513 ถึง 2522 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา
 ไทย ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalinet

3 0021 00102064 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย